

Inrättande av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter

Uppdrag från kommunfullmäktiges budget år 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas under kommunstyrelsen.
2. Instruktionen för kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter godkänns, enligt bilaga 2 till utlåtandet.
3. Kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheters ledamöter har rätt till sammanträdesarvode enligt Stockholms stads regler om arvoden m.m. för kommunala förtroendeuppdrag.
4. Ersättning för förlorad arbetsinkomst för ledamöter i kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter får betalas ut, i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Rådets funktion ska utvärderas två år efter att rådet har inrättats.
6. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samråd med kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter samt berörda nämnder ta fram en struktur för stadens arbete med samråd och andra former av delaktighet och inflytande.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2023 ska kommunstyrelsen i nära dialog med de nationella minoriteterna utreda formerna för samråd med de nationella minoritetsföreningarna i syfte att stärka samarbetet, exempelvis genom att pröva inrättandet av ett råd eller andra samverkansmodeller. Stadsledningskontoret har genomfört en översyn av samrådets nuvarande arbete och organisering i syfte att stärka delaktigheten och inflytandet och föreslå arbetssätt som innebär att samråden ska få ökat genomslag för stadens utvecklingsarbete. Översynen har utförts genom att samla in synpunkter från stadens samrådsrepresentanter, både genom dialog på samråd samt genom skriftliga synpunkter.

Översynen visar att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande behöver förbättras och tydliggöras. Stadsledningskontoret föreslår därför att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Bedömningen är att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande samt höja statusen för uppdraget om nationella minoriteters rättigheter. Bedömningen är också att rådet behöver kompletteras med andra former av samråd. Ledamöter för rådet föreslås ersättas med sammanträdesarvode samt ersättning för förlorad arbetsinkomst om de inte redan arvoderas av sin förening. Det nya rådets funktion ska utvärderas efter två år.

Beredning

Ärendet har initierats av kommunstyrelsen och remitterats till arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, förskolenämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, valnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030, Arjeplogs kommun, E romani glinda, Epic Roma support Church, Finlandsinstitutet, Finska församlingen i Stockholm, Göteborgs stad, Internationella Romska Evangeliska Missionen (IREM), Judiska församlingen i Stockholm, Judiska ungdomsförbundet, Karolinska institutets finska unga, Le romane nevimata, Lycksele kommun, Länsstyrelsen i Stockholms län, Malmö stad, Met Nouret, Nationella Centralförbundet Roma International, Norrköpings kommun, Organisationen romer, kultur, fritid, kunskap och tolerans, Pajala kommun, Region Stockholm, Riksförbundet Internationella romska och resande Kvinnocenter, Romano Paso Research Center, Romer i samhället-Stockholm, Romers rättigheter i samhällets riksförbund, Romsk stöd och pensionär förening för romer i alla åldrar, Sameföreningen i Stockholm, Sametinget, Saminuorra, Finska föreningen i Stockholm, Stockholms finska studentförening, Svenska samernas riksförbund (SSR), Svenska tornedalingarnas riksförbund, Sverigefinska riksförbundet, Sverigefinska Ungdomsförbundet, Tornedalingar i Stockholm, Umeå kommun, Östersunds kommun.

Även Unionen för romer och resande har inkommit med ett remissvar.

Stockholms Stadshus AB, Arjeplogs kommun och Umeå kommun har meddelat att de avstår från att svara på remissen.

Trafikkontoret har inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsbyggnadsnämnden, valnämnden, E romani glinda, Epic Roma support Church, Göteborgs stad, Internationella Romska Evangeliska Missionen, Judiska församlingen i Stockholm, Judiska ungdomsförbundet, Karolinska institutets finska unga, Le romane nevimata, Lycksele kommun, Met Nouret, Nationella Centralförbundet Roma International, Norrköpings kommun, Organisationen romer, kultur, fritid, kunskap och tolerans, Riksförbundet Internationella romska och resande Kvinnocenter, Stockholms finska studentförening, Svenska tornedalingarnas riksförbund, Sverigefinska Ungdomsförbundet har inte inkommit med svar.

Arbetsmarknadsnämnden delar uppfattningen att ett råd skulle förbättra nationella minoriteters delaktighet och inflytande. De lyfter vidare att de nationella minoriteterna är en heterogen grupp men att det även inom en nationell minoritetsgrupp kan finnas undergrupper med olika kultur, språk och behov.

Exploateringsnämnden är positiv till förslaget. Nämnden ser det som positivt att de nationella minoriteternas rättigheter stärks inom Stockholms stad genom ökad kunskap och i nära dialog med representanter för respektive minoritetsgrupp.

Fastighetsnämnden ser generellt positivt på förslaget att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter och att arbetet i dessa frågor tydliggörs och förstärks och ser det som lämpligt med ett centralt råd.

Förskolenämnden är positiv till förslaget. Instruktioner, sammanträdesarvode, ersättning för förlorad arbetsinkomst för ledamöter och utvärdering av rådets funktion sammantaget bör ge goda förutsättningar för att rådet ska kunna uppfylla tänkt syfte.

Idrottsnämnden ställer sig positiv till förslaget att inrätta rådet och delar bedömningen att det skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande samt höja statusen för uppdraget om nationella minoriteters rättigheter.

Kulturnämnden anser att rådet har goda förutsättningar att bli en viktig och samordnande funktion för de nationella minoriteternas inflytande i frågor som berör olika delar av stadens verksamhet. Ett råd med arvode kan också ge en högre legitimitet och en starkare röst för minoriteterna än med dagens samråd.

Kyrkogårdsnämnden instämmer med stadsledningskontorets förslag om att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen för att de nationella minoriteters rätt till inflytande ska förbättras och tydliggöras.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till förslaget. Ett råd jämte övriga föreslagna åtgärder skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande samt höja statusen för uppdraget om nationella minoriteters rättigheter.

Servicenämnden är positiv och anser att det är bra att rådet tillsätts då representation ger fler perspektiv som gynnar beslutsfattande och demokratin. Instruktionen är tillämpningsbar men ordförandes och vice ordförandes tillsättning kan tydliggöras.

Socialnämnden ställer sig positiv till förslaget om ett råd som skulle öka möjligheten till en strukturerad process kring strategiska utvecklingsfrågor och stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande.

Trafikkontoret ser positivt på inrättandet av rådet, och bedömer att det har en mindre påverkan på trafiknämndens verksamhet. Kontoret väljer därför att avstå från att svara på remissen.

Utbildningsnämnden ställer sig bakom kommunstyrelsens förslag. De delar bedömningen att inrättandet av ett råd för de nationella minoriteternas rättigheter kan bidra till ett strategiskt och strukturerat arbete med de nationella minoritetsfrågorna.

Äldrenämnden tillstyrker förslaget. Det är positivt att minoritetsrepresentanterna kan ha en direkt dialog med förtroendevalda och att rådet kompletteras med andra typer av samråd vid behov, vilket stärker målgruppens röst ytterligare.

Överförmyndarnämnden är positiv till att det inrättas ett råd. Nämnden framför dock att synpunkter har lyfts om att samråden varit för många och inte tillräckligt koordinerade över staden, något som inte tycks ha hörsammats i den nya strukturen.

Bromma stadsdelsnämnd är positiv till förslaget med ett råd. De gör också bedömningen att rådet kan behöva kompletteras med andra former av samråd för att till exempel säkerställa barn och ungas inflytande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är positiv till ett råd och bedömer att styrningen skulle bli tydligare med stöd av ett råd för nationella minoriteters rättigheter och därmed underlätta arbetet för stadens förvaltningar.

Farsta stadsdelsnämnd ställer sig positiv till att inrätta ett råd. Genom ett råd finns det goda förutsättningar för att sätta ytterligare ljus på frågan, öka nationella minoriteters delaktighet och inflytande samt stärka verksamheternas arbete.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd välkomnar förslaget och anser att det stärker nationella minoriteters rättigheter och därutöver ger rådets medlemmar bättre förutsättningar att ta del av och delta i beredning av frågor som rör dem.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att förslaget om rådet är bra och kommer stärka nationella minoriteters rättigheter till delaktighet och inflytande.

Järva stadsdelsnämnd är positiva till förslaget om inrättandet av ett råd. Det bedöms dels bidra till en förbättrad struktur för inflytande för de nationella minoriteterna, dels en förbättrad struktur och tydlighet för stadsdelsförvaltningarna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är positiv till att inrätta ett råd. Nämnden vill dock lyfta att det inte framgår hur eller om inrättande av rådet kommer att påverka nämndens förvaltningsarbete och i så fall i vilken omfattning.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd är positiv till att inrätta ett råd på övergripande nivå och nämnden ser möjligheter till att arbetet med de nationella minoriteternas rättigheter blir bättre samordnat, frågorna bevakas tydligare och lyfts fram mer.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är positiv till ett råd och instämmer i att stadens arbete på området behöver förbättras och tydliggöras. Ett formellt råd ökar möjligheten till en strukturerad process där strategiska utvecklingsfrågor kan lyftas och omhändertas.

Skärholmens stadsdelsnämnd har inga invändningar mot förslaget. Inrättandet av rådet kommer att förbättra strukturen för samråd mellan Stockholms stad och de nationella minoriteterna på en övergripande nivå.

Södermalms stadsdelsnämnd välkomnar förslaget om att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter, då detta skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande.

Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030 är positiva till förslaget och ställer sig bakom remissen i sin helhet.

Finska föreningen i Stockholm ser mycket positivt på förslaget och anser att det kan bidra till att sverigefinska minoritetens rättigheter stärks inom staden. De lyfter att sverigefinnarna borde ha fyra ledamöter och fyra ersättare i rådet samt att fortsatta separata former och öppna samråd är viktiga för gruppen.

Finska församlingen i Stockholm välkomnar förslaget. De lyfter fram att rådsbildandet inte ska ses som ersättare av samråden utan som ett komplement. Det lokala inflytandet av sverigefinska grupper är viktigt.

Finlandsinstitutet är positiva till förslaget. De lyfter dock att det inte är tillräckligt utan att staden har en skyldighet att även möjliggöra inflytande för de som ej är organiserade i föreningslivet och barn och unga. De lyfter även vikten av att staden tillsammans med minoriteterna identifierar vilka frågor som är centrala i arbetet.

Länsstyrelsen i Stockholms län välkomnar förslaget. Länsstyrelsen delar bedömningen att ett råd ger ett ökat mandat och förankring vilket stärker rätten till delaktighet och inflytande över strategiska frågor. De understryker också vikten av att förutsättningar för barn och ungas delaktighet och inflytande särskilt ska främjas.

Malmö stad är positiva till rådet och att komplettera rådet med andra former av samråd. De lyfter samtidigt att det kan finnas utmaningar i att samla samtliga fem nationella minoriteter i ett och samma råd och att Malmö stad för egen del inte bedömt det som optimalt, de välkomnar därför att en utvärdering görs efter två år.

Pajala kommun ser mycket positivt på att minoriteter på detta sätt får särskild möjlighet till inflytande och att deras frågor kan fångas upp på ett bättre sätt än idag. Arvodering skapar förutsättningar att fler kan delta i rådet.

Region Stockholm är positiva till inrättandet av rådet. De lyfter fram att rådet behöver kompletteras med andra samråd som rör enskilda minoriteter, barn och unga eller specifika verksamhetsfrågor. Rådets vice ordförande skulle kunna rotera mellan de fem grupperna.

Romano Paso Research Center är glada över att Stockholm stad vill inrätta ett råd. Däremot vill de att staden ska vara uppmärksamma på att begränsningen till tre romska representanter kan leda till exkludering av vissa romska grupper. De flesta myndigheter använder femgruppsformen för representanter från den romska gruppen.

Romer i Samhället - Stockholm välkomnar förslaget om råd men anser att de romerna också behöver ett eget samråd. Romerna har särskilda utmaningar och behov och är inte homogen. Det är fem grupper med olika historia, kultur, språk och identitet. De behöver få föra fram sina egna perspektiv och intressen i dialogen med staden.

Romers rättigheter i samhällets riksförbund avstyrker delvis remissens förslag med tanke på den unika demografin för romer i Stockholm. De menar att välja endast tre representanter riskerar att skapa osämja inom den romska minoriteten. De föreslår att ett särskilt romskt råd eller styrgrupp inrättas utöver rådet för nationella minoriteter.

Romsk stöd och pensionär förening för romer i alla åldrar anser att det behövs ett särskilt romskt råd. Ett eget råd för romer skulle ge en viktig plattform för att ta itu med deras specifika behov och främja deras rättigheter och deltagande i samhället.

Sameföreningen i Stockholm är försiktigt positiva till rådet av de skäl som nämns i förslaget. Det är bra att träffa både politisk majoritet och opposition. De ser en oro med rådet gällande deras särart som urfolk och speciella krav på medbestämmande. De önskar en ersättningsplats i rådet utöver de tre föreslagna platserna.

Sametinget har inga synpunkter utöver att påpeka att i samband med att lagen (2009:724) om nationella minoritetsspråk reviderades år 2019 ändrades rätten till inflytande och delaktighet så att "representanter för" ströks. Samråd behöver därav ske även med de i den nationella minoriteten som inte är engagerade i föreningslivet.

Saminuorra är positiva till rådet och ser det som ett viktigt steg mot ökad inkludering och främjande av samers rättigheter i samhället. De betonar vikten av att inkludera ungdomar i beslutsprocesser som är avgörande för dem. De vill också understryka att samerna utöver att vara en nationell minoritet också är ett urfolk.

Svenska samernas riksförbund (SSR) är positiva till rådet. De påpekar dock att lagen om konsultation i frågor som rör det samiska folket träder i kraft för regioner och kommuner den 1 mars 2024 och att det innebär särskilda skyldigheter för kommunen gentemot samerna.

Sverigefinska riksförbundet är positiva till ett råd för nationella minoriteters rättigheter och att det är bra att staden redan har tänkt till om utbetalning av mötesarvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Tornedalingar i Stockholm anser att det är ett bra förslag. I och med att rådet utvärderas efter två år kan man efter utvärdering se om det fungerat eller om förbättringar behöver göras.

Östersunds kommun är positiv till inrättandet av rådet då det uppges stärka minoriteter inflytande och rättigheter i Stockholm. Emellertid ger inte underlaget svar på varför Stockholm stad valt att inte ha ett starkare barnrättighetsperspektiv.

Unionen för romer och resande välkomnar initiativet att stärka minoriteternas rättigheter och delaktighet i staden. De anser dock att det skulle behövas representation för varje romsk grupp för att undvika exkludering och splittring i gruppen. De föreslår därför att rådet ska ha en undergrupp för romska företrädare.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Sveriges fem nationella minoriteter har under lång tid varit en del av det svenska samhället, men deras möjligheter att utöva sin kultur, tala sitt språk och föra vidare sitt arv till kommande generationer har begränsats och inskränkts av majoritetssamhället. Idag är situationen för de nationella minoriteterna bättre än tidigare, mycket tack vare gruppernas egen kamp för förändring. Mycket arbete återstår dock och de nationella minoriteternas rättigheter måste fortsätta stärkas i syfte att rättigheterna ska tillgodoses.

Enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk har Stockholms stad en skyldighet att samråda med de nationella minoriteterna. Genom att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen formaliseras och stärks samrådsformerna för nationella minoriteter och urfolk och frågorna får större tyngd. Staden skapar också bättre förutsättningar för representanterna att delta genom arvode och rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst, något som flera minoriteter lyft behov av under en längre tid.

Det är glädjande att remissinstanserna överlag är positiva till inrättandet av rådet. En synpunkt som lyfts av flera nationella minoriteter är dock att det även finns behov av enskilda samråd med de olika minoriteterna. Flera remissinstanser har också påpekat att de förändringar i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk som gjordes 2019 innebär att samråd behöver hållas bredare än enbart med utsedda representanter för de nationella minoriteterna. Det är viktigt att dessa synpunkter omhändertas och att staden bland annat kontinuerligt anordnar öppna samråd för respektive minoritet.

Därtill framgår i remissvaren att nämndernas arbete med samråd ser olika ut och att det finns ett behov av att tydliggöra och harmonisera hur samråden ska gå till. Kommunstyrelsen får därför i uppdrag att ta fram en gemensam struktur för stadens arbete med samråd. I uppdraget ska även ingå att omhänderta att barn och unga som tillhör en nationell minoritet ska få sin rätt till samråd och inflytande tillgodosedd, vilket är en viktig barnrättighetsfråga som lyfts av flera remissinstanser.

En central fråga för den romska minoriteten och staden att samråda om är arbetet med romsk inkludering. När staden inom kort inleder arbetet med att ta fram en ny strategi för romsk inkludering ska därför en romsk referensgrupp inrättas som knyts till arbetet, i syfte att säkerställa god förankring inom minoriteten och ta tillvara på deras kunskap och erfarenheter.

Även skyldigheten till konsultation i frågor som rör det samiska folket behöver omhändertas. Därutöver behöver rådet kompletteras med öppna samråd, där alla som tillhör en nationell minoritet är välkomna att delta.

Inrättandet av ett råd under kommunstyrelsen är ett viktigt steg framåt för att stärka stadens arbete för de nationella minoriteternas rättigheter. Mycket arbete kvarstår dock innan vi har skapat ett samhälle där rättigheterna fullt ut tillgodoses. Det arbetet måste drivas med kraft.

Bilagor

1. Instruktion för kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter, remissversion med spårade ändringar, dnr KS 2023/444-56.1
2. Instruktion för kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter, slutlig version, dnr KS 2023/44456.2,

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M).

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att utreda formerna för var HBTQI- och jämställdhetsfrågor bäst hanteras i staden
3. Att i övrigt anföra följande:

Liberalerna ställer sig positiva till införandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar bilden att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande.

Vi har i staden olika råd för att ta tillvara olika gruppers intressen när det kommer till ärenden som är på väg fram eller beslut ska fattas. Vi menar att staden centralt kan ta sig an också HBTQI- och jämställdhetsfrågorna på ett mer samordnat sätt. Till exempel har en del andra kommuner, till exempel Göteborg och Gävle, inrättat HBTQI-råd.

Frågan är aktualiserad av den samtida debatten där det finns starka krafter som vill trycka tillbaka vunna rättigheter. Vi vill att staden utreder formerna för ett sådant samråd.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 10 april 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Johan Paccamonti och Jonas Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna välkomnar en kodifiering av Stockholm stads arbete med de erkända nationella minoriteterna. Ett råd kan utgöra ett viktigt dialogforum för att stärka de politiska partiernas förståelse för de utmaningar som de nationella

minoriteterna möter. Det är därför beklagligt att rådet enbart inkluderar fem politiska representanter. Om den politiska ledningen på riktigt hade velat stärka förutsättningarna för de nationella minoriteterna borde det vara en självklarhet att ge samtliga åtta politiska partier insyn och förståelse. Vi föreslår därför att delvis bifalla ärendet men att utöka de politiska förtroendevalda valda platserna till 8 representanter, en från respektive parti.

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

1. Att avslå förslag till beslut,
2. Att därutöver anföra följande

Inflytande och värnande av minoriteters rättigheter är en lagstadgad och viktig princip. Kommunstyrelsens förslag att inrätta ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter är i sig ett lovvärt förslag, med ambitionen att skapa en formell struktur för samråd om strategiska frågor. Dock ser KD risken att det blir ytterligare en arvoderad instans med begränsat inflytande som riskerar att fragmentera samrådet med nationella minoriteter ytterligare.

I Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande konstateras det att ett inrättande av ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter inte fullgott kan säkerställa att de nationella minoriteternas rättigheter och inflytande tillvaratas i stadens verksamhet. Utan att det även ”behöver kompletteras med andra former av samråd”. Det specificeras dock inte om det är de redan etablerade samråden som åsyftas, eller nya former.

KD ser därför en risk i att inrättandet av ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter snarare blir en symbolpolitisk handling än en förbättring av nationella minoriteters rättigheter. En symbolpolitisk handling som dessutom är kostnadsdrivande i ett redan ansträngt ekonomisk lägen. Vi ställer oss därför negativa till att inrätta ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter i Stockholm.

Ärendet

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är dessutom ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Av lagen framgår att förvaltningsmyndigheter, så som kommuner, ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt som det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor.

Samråd ska ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande.

I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2023 ska kommunstyrelsen i nära dialog med de nationella minoriteterna, utreda formerna för samråd med de nationella minoritetsföreningarna i syfte att stärka samarbetet, exempelvis genom att pröva inrättandet av ett råd eller andra samverkansmodeller.

För att stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande samt höja statusen för uppdraget om nationella minoriteters rättigheter föreslås därför att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen.

Rådet ska verka som rådgivande organ i arbetet med att stärka de nationella minoriteternas rättigheter i Stockholms stad. Arbetet utgår från minoritetslagstiftningen. Rådet har möjlighet att bjuda in borgarråd, nämndsordförande, förvaltningschefer, tjänstepersoner och sakkunniga att föredra på rådets sammanträden.

Rådet ska:

- ge råd och stöd i strategiska frågor som har betydelse för nationella minoriteters rättigheter i Stockholms stad
- fungera som remissorgan i strategiska ärenden som berör nationella minoriteters rättigheter i Stockholms stad
- bevaka och följa upp frågor som påverkar nationella minoriteters rättigheter och livssituation.

Rådet föreslås bestå av tre representanter från respektive nationell minoritet och fem förtroendevalda politiker. Kommunstyrelsen utser ordförande i rådet bland de förtroendevalda ledamöterna och rådet utser vice ordförande bland de ledamöterna som representerar de nationella minoriteterna. Representanterna för de nationella minoriteterna nomineras av de nationella minoriteternas föreningar inom civilsamhället.

De nominerade ska:

- representera sin nationella minoritetsgrupps intressen
- vara medlem i en registrerad förening för nationella minoriteter

- stå bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män och inte på något sätt stödja våldsbejakande extremism

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 november 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. I Stockholms stad bor och verkar människor från samtliga nationella minoriteter och staden har under flera år genomfört samråd med föreningar från samtliga minoritetsgrupper.

I lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk regleras rätten till delaktighet och inflytande. Av lagen framgår att förvaltningsmyndigheter, så som kommuner, ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt som det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor.

Staden har sedan 2018, i samband med att Kommunfullmäktige fattade beslut om Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter, haft en samrådsmodell som inneburit att kommunstyrelsen och ett antal fackförvaltningar genomfört samråd med utsedda samrådsrepresentanter från respektive minoritetsgrupp.

I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2023 ska kommunstyrelsen i nära dialog med de nationella minoriteterna, utreda formerna för samråd med de nationella minoritetsföreningarna i syfte att stärka samarbetet, exempelvis genom att pröva inrättandet av ett råd eller andra samverkansmodeller.

Ärendet

Stadsledningskontoret har genomfört en översyn av samrådets nuvarande arbete och organisering i syfte att stärka delaktigheten och inflytandet. Det har ytterst syftat till att föreslå arbetssätt som innebär att samråden ska få ökat genomslag i stadens utvecklingsarbete. Översynen har utförts genom att samla in synpunkter från stadens samrådsrepresentanter, både genom dialog på samråd och genom skriftliga synpunkter. Stadens samordnare för arbetet med nationella minoriteter på stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningar har även inkommit med förslag på utveckling av samrådsstrukturen. Stadens arbete med delaktighet och inflytande inom andra uppdrag samt andra kommuners rådsstrukturer för nationella minoriteters rättigheter har också varit vägledande för det framtagna förslaget.

Synpunkterna som inkommit har pekat på att samråden varit många och inte tillräckligt koordinerade över staden. För flera minoritetsgrupper har det varit svårt att möjliggöra deltagande på samtliga samråd. Samtidigt som många samråd har genomförts har inflytandet över strategiska frågor inte upplevts tillräcklig. Det har

inte utgått någon ersättning till samrådsrepresentanterna, vilket försvårat för representanter i ideella organisationer att delta på samtliga samråd som erbjudits. Stadsledningskontoret har inom ramen för översynen även jämfört andra kommuners rådsformer för nationella minoriteter. I Malmö har kommunstyrelsen ett råd för den nationella minoriteten romer och i Göteborg ett råd för nationella minoriteten romer och ett för den sverigefinska minoriteten.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Översynen visar att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande behöver förbättras och tydliggöras.

Stadsledningskontoret föreslår därför att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Bedömningen är att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Genom ett formellt råd under kommunstyrelsen ökar möjligheten till en strukturerad process där strategiska utvecklingsfrågor kan lyftas och tas omhand. Sammansättningen i rådet ska bidra till att de nationella minoriteternas olika perspektiv speglas.

Rådet ska verka som rådgivande organ i arbetet med att stärka de nationella minoriteternas rättigheter i Stockholms stad. Rådet ska ge råd och stöd i strategiska frågor som har betydelse för nationella minoriteters rättigheter, fungera som remissorgan i strategiska ärenden som berör nationella minoriteters rättigheter samt bevaka och följa upp frågor som påverkar nationella minoriteters rättigheter och livssituation. Rådet fattar inga beslut och ärenden som rör enskild person får inte behandlas i rådet.

Det har tidigare inte funnits ett råd för nationella minoriteters rättigheter i Stockholms stad och dess utformning har därför noga övervägts utifrån målgruppens förutsättningar och synpunkter, regelverk som staden behöver förhålla sig till samt stadens organisation. Bedömningen är att rådet behöver kompletteras med andra former av samråd, såsom öppna samråd och samråd som rör enskilda minoritetsgrupper, barn och unga, verksamhetsspecifika frågor eller frågor som specifikt rör ett förvaltningsområde. Även konsultation i frågor som rör det samiska folket behöver omhändertas.

Ledamöter och ersättare i övriga råd under kommunstyrelsen har idag rätt till sammanträdesarvode för bevisat sammanträde. Sammanträdesarvode föreslås även betalas ut till kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheters sammanträden.

Vidare föreslås ersättning betalas för förlorad arbetsinkomst. Förtroendevalda enligt kommunallagens definition har i dag möjlighet att ansöka om ersättning för förlorad arbetsinkomst enligt stadens regler om arvoden för kommunala förtroendeuppdrag. Ledamöter och ersättare i stadens olika råd omfattas inte av den definitionen. Ersättning för förlorad arbetsinkomst utges dock även till kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor enligt särskilt beslut i kommunfullmäktige (dnr KS

2022/1330). Dessa regler föreslås utvidgas till att även omfatta ledamöter i kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. På samma sätt som för Kommunstyrelsen råd för funktionshinderfrågor utgår inte ersättning för förlorad arbetsinkomst till ledamot i kommunstyrelsen råd för nationella minoriteters rättigheter som är anställd i eller annars får ersättning av den organisation som är representerad i rådet. Den ersättning som ledamoten erhåller från organisationen måste anses omfatta uppdraget att representera organisationen i rådet.

Vad gäller formerna för utbetalning av ersättning i övrigt bör de regler som gäller för stadens förtroendevalda även gälla för ledamöter i kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Dessa regler innebär bl.a. att ersättningen ska motsvara faktiskt förlust av arbetsinkomst och att den sökande måste kunna visa upp lönespecifikation eller intyg från arbetsgivaren där löneavdraget framgår.

Syftet med att möjliggöra ersättning för förlorad arbetsinkomst är att förutsättningarna för att rekrytera ledamöter och ersättare till kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter ska öka.

Vid inrättande av ett nytt råd som detta ska staden, i samråd med rådets ledamöter, utvärdera dess funktion efter två år.

För detaljerade uppgifter om kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheters ansvarsområde hänvisas till Instruktion för kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter (bilaga 1).

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen samt i övrigt besluta i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av kommunstyrelsen och remitterats till arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, förskolenämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, valnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030, Arjeplogs kommun, E romani glinda, Epic Roma support Church, Finlandsinstitutet, Finska församlingen i Stockholm, Göteborgs stad, Internationella Romska Evangeliska Missionen (IREM), Judiska församlingen i Stockholm, Judiska ungdomsförbundet, Karolinska institutets finska unga, Le romane nevimata, Lycksele kommun, Länsstyrelsen i Stockholms län,

Malmö stad, Met Nouret, Nationella Centraförbundet Roma International, Norrköpings kommun, Organisationen romer, kultur, fritid, kunskap och tolerans, Pajala kommun, Region Stockholm, Riksförbundet Internationella romska och resande Kvinnocenter, Romano Paso Research Center, Romer i samhället-Stockholm, Romers rättigheter i samhällets riksförbund, Romsk stöd och pensionär förening för romer i alla åldrar, Sameföreningen i Stockholm, Sametinget, Saminuorra, Finska föreningen i Stockholm, Stockholms finska studentförening, Svenska samernas riksförbund (SSR), Svenska tornedalingarnas riksförbund, Sverigefinska riksförbundet, Sverigefinska Ungdomsförbundet, Tornedalingar i Stockholm, Umeå kommun, Östersunds kommun.

Även Unionen för romer och resande har inkommit med ett remissvar.

Stockholms Stadshus AB, Arjeplogs kommun och Umeå kommun har meddelat att de avstår från att svara på remissen.

Trafikkontoret har inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsbyggnadsnämnden, valnämnden, E romani glinda, Epic Roma support Church, Göteborgs stad, Internationella Romska Evangeliska Missionen, Judiska församlingen i Stockholm, Judiska ungdomsförbundet, Karolinska institutets finska unga, Le romane nevimata, Lycksele kommun, Met Nouret, Nationella Centraförbundet Roma International, Norrköpings kommun, Organisationen romer, kultur, fritid, kunskap och tolerans, Riksförbundet Internationella romska och resande Kvinnocenter, Stockholms finska studentförening, Svenska tornedalingarnas riksförbund, Sverigefinska Ungdomsförbundet har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	12
Arbetsmarknadsnämnden	17
Exploateringsnämnden.....	17
Fastighetsnämnden.....	18
Förskolenämnden.....	19
Idrottsnämnden	19
Kulturnämnden	20
Kyrkogårdsnämnden	21
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	21
Servicenämnden	22
Socialnämnden.....	22
Trafikkontoret	23
Utbildningsnämnden.....	23

Äldrenämnden	24
Överförmyndarnämnden	24
Bromma stadsdelsnämnd.....	26
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.....	26
Farsta stadsdelsnämnd	27
Hägersten-Ålvsjö stadsdelsnämnd.....	27
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	28
Järva stadsdelsnämnd	28
Kungsholmens stadsdelsnämnd	29
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	30
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	31
Skärholmens stadsdelsnämnd	31
Södermalms stadsdelsnämnd	32
Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030	32
Finlandsinstitutet	32
Finska församlingen i Stockholm	33
Länsstyrelsen i Stockholms län	34
Malmö stad.....	35
Pajala kommun.....	36
Region Stockholm	36
Romano Pasos Research Centre	37
Romer i samhället Stockholm.....	37
Romers rättigheter i samhällets riksförbund.....	38
Romsk stöd och pensionär förening.....	39
Sameföreningen i Stockholm	40
Sametinget	41
Sáminuorra.....	41
Stockholms finska förening	42
Svenska samernas riksförbund (SSR)	43
Sverigefinska riksförbundet.....	43
Tornedalingar i Stockholm.....	43
Östersunds kommun	43
Unionen för romer och resande	44

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 februari 2024 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Reservation av Per Rosencrantz m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Johan Kling (C), se Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Ur ett arbetsmarknadsperspektiv ser arbetsmarknadsförvaltningen positivt på förslaget att inrätta ett råd för nationella minoriteter under kommunstyrelsen. De nationella minoriteternas möjlighet till inflytande är viktig för att synliggöra gruppernas behov.

Ett råd i den formen som föreslås i remissen skulle förbättra nationella minoriteters delaktighet och inflytande samt förbättra kommunens möjlighet att ta emot och ta till vara på viktiga synpunkter och förslag från de nationella minoriteterna.

Arbetsmarknadsförvaltningen vill förtydliga att de nationella minoriteterna inte är en homogen grupp och att det även inom en nationell minoritet, så som den nationella minoriteten romer, kan finnas flera undergrupper. Det finns exempelvis fem officiella romska grupper med olika bakgrund, kultur, språk och behov. Eventuellt skulle det kunna vara en utmaning för kommunstyrelsen att i dialog med civilsamhällets organisationer välja ut tre ledamöter för de romska grupperna när det finns fem officiella grupper.

För att rådet fullt ut ska gagna respektive fackförvaltnings utvecklingsarbete med nationella minoriteter ser arbetsmarknadsförvaltningen behov av en tydlig struktur för hur fackförvaltningarna via nämnd kan lyfta frågor till rådet och hur återkoppling tillbaka ska ske.

Förvaltningen uppmuntrar inkluderande och långsiktigt utvecklingsarbete som kan bidra till minskat utanförskap och att fler personer kommer i arbete eller börjar studera. Slutligen ser förvaltningen positivt på att kommunstyrelsen har ett jämställdhetsintegrerat förhållningssätt när ledamöterna från minoritetsgrupperna utses.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

1. Exploateringsnämnden anser remissen besvarad i enlighet med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Särskilt uttalande av Svante Linusson (C), se Reservationer m.m.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret bedömer förslaget till att inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter som positivt.

Enligt budget ska Stockholm vara en hållbar och demokratisk stad för alla stockholmare. Stockholmarnas delaktighet och inflytande ska öka i beslut som påverkar deras vardag.

Kontoret ser det som positivt att de nationella minoriteternas rättigheter stärks inom Stockholms stad genom ökad kunskap och i nära dialog med representanter för respektive minoritetsgrupp. Arbetet med att stärka de nationella minoriteternas delaktighet och inflytande är viktiga delar av stadens arbete med social hållbarhet och mänskliga rättigheter.

Kontoret arbetar kontinuerligt med att nå fler grupper i dialog- och samrådsprocesser. Dialog om stadsutveckling ska ha stockholmarnas fokus och vara en naturlig del i stadens verksamhet när vi utvecklar staden.

Stockholms stad har som mål att vara ledande i genomförandet av FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030 och de globala målen grundas på mänskliga rättigheter. Ett systematiskt arbete med de mänskliga rättigheterna är en förutsättning för att uppnå detta. Kontoret ser därför att kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter kan utgöra en viktig funktion i detta arbete.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 februari 2024 följande.

1. Fastighetsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Hansi Karppinen (L), se Reservationer m.m.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret ser generellt positivt på förslaget att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter och att arbetet i dessa frågor tydliggörs och förstärks och ser det som lämpligt med ett centralt råd. Kontoret följer inom detta arbetsområde de centrala riktlinjer som finns i till exempel stadens kommunikationsprogram. Stockholm stad

har riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter där olika nämnders ansvar preciseras. Fastighetsnämnden har inget särskilt utpekat ansvar enligt programmet. Kontoret har vid behov tillgång till tolktjänster upphandlade centralt i staden.

Förskolenämnden

Förskolenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 februari 2024 följande.

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L), se Reservationer m.m.

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Ismail Ali (C), se Reservationer m.m.

Förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till stadsledningskontorets förslag. I förslaget lyfts att rådet kan bidra till en mer strukturerad process där strategiska utvecklingsfrågor kan lyftas och tas omhand. Instruktion för rådet, sammanträdesarvode, ersättning för förlorad arbetsinkomst för ledamöter och utvärdering av rådets funktion sammantaget bör ge goda förutsättningar för att rådet ska kunna uppfylla tänkt syfte.

Förvaltningen ser även positivt på att förslaget föregåtts av en översyn av samrådets nuvarande arbete och organisering i syfte att stärka de nationella minoriteternas delaktighet och inflytande.

Stadsledningskontoret har även gjort bedömningen att rådet behöver kompletteras med andra former av samråd. Förvaltningen vill betona vikten av att det behöver finnas en tydlighet i hur och när de kompletterande samråden ska genomföras samt vilka frågor som ska behandlas i de kompletterande samråden. Risker kan annars bli minskat inflytande och delaktighet för minoritetsgrupperna eller att den ursprungliga problematiken som lyfts i förslaget, med alltför många samråd, kvarstår.

Konsekvenser för jämställdhet och för barn och barns rättigheter

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 februari 2024 följande.

Idrottsnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Hanna Widstrand (L), se Reservationer m.m.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen och delar bedömningen att ett råd skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande samt höja statusen för uppdraget om nationella minoriteters rättigheter.

Ett formellt råd med uppdrag att bland annat verka som remissorgan i strategiska ärenden som berör nationella minoriteters rättigheter skulle underlätta förvaltningens arbete med att säkerställa att nationella minoriteters rättigheter tillgodoses och att de nationella minoriteternas olika perspektiv speglas i frågor som rör folkhälsa, fysisk aktivitet och meningsfull fritid.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 februari 2024 följande.

1. Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart

Reservation av Kristina Lutz m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen delar bilden att antalet samråd i staden hittills varit många och inte tillräckligt koordinerade samt att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande kan förbättras och tydliggöras. Kulturförvaltningen anser att ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen har goda förutsättningar att bli en viktig och samordnande funktion för de nationella minoriteternas inflytande i frågor som berör olika delar av stadens verksamhet. Ett råd där ledamöterna får ersättning för sitt arbete kan också ge de nationella minoriteterna en starkare röst med högre legitimitet än dagens samråd.

Kulturförvaltningen har följande synpunkter och medskick inför inrättandet av kommunstyrelsens råd:

Staden bör bidra till en varierad sammansättning

Kulturförvaltningens erfarenhet av referensgrupper är att det är positivt med en varierad representation av exempelvis ålder, kön och erfarenheter. Detta, samt att gruppmedlemmarna sitter på tidsbegränsade mandat, bidrar till att fler perspektiv synliggörs. Representanter för de nationella minoriteterna i rådet ska enligt instruktionen nomineras av de nationella minoriteternas föreningar inom civilsamhället. För att bidra till en varierad sammansättning av ledamöter är det viktigt att staden når ut brett med information om nomineringsförfarandet inom civilsamhället.

Staden bör fånga upp även dem som inte är med i föreningar

En utmaning med rådet är att de som ska företräda de nationella minoriteterna måste vara med i en förening. Det är kulturförvaltningens erfarenhet att många av stadens invånare som tillhör de nationella minoriteterna inte är aktiva i föreningar. Det är viktigt att staden hittar vägar för att fånga upp även dessa personers åsikter och perspektiv genom andra samverkansformer och genom information till allmänheten. Exempelvis kan de öppna samråd, som Stadsledningskontoret föreslår, fylla en viktig kompletterande roll. Olika samverkansformer kommer att behövas både på stadsövergripande nivå och hos enskilda förvaltningar, för att få inspel från personer inom de nationella minoriteterna som inte är föreningsaktiva och från personer med kompetens och/eller erfarenhet inom specifika sakområden. Även här kan det finnas behov av någon form av stadsövergripande samordning för att inte belasta samma personer onödigt mycket.

Staden kan skapa former för samverkan mellan rådet och forskare/sakkunniga referenspersoner.

Kulturförvaltningen har genom tidigare uppdrag goda erfarenheter av referensgrupper bestående av såväl representanter för föreningar, privatpersoner från de nationella minoriteterna och forskare som har förtroende inom grupperna. Denna typ av sammansättningar har lett till intressanta samtal och utbyte av perspektiv. Kanske vore det möjligt att ha en expertgrupp eller sakkunniga referenspersoner knutna till rådet som rådet kan kalla in för att få ett breddat perspektiv kring specifika frågor.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 februari 2024 följande.

Kyrkogårdsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kyrkogårdsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Kyrkogårdsförvaltningen instämmer med stadsledningskontorets förslag om att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen för att de nationella minoriteters rätt till inflytande ska förbättras och tydliggöras.

Inom kyrkogårdsförvaltningen finns kompetens gällande begravningsverksamhet och kring frågor gällande minoriteters livsåskådning, begravningsceremonier och olika gravskick. Det vore därför önskvärt att en representant från kyrkogårdsförvaltningen fick ingå i rådet för nationella minoriteters rättigheter.

Förvaltningen föreslår att kyrkogårdsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 februari 2024 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillstyrka remissen.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Särskilt uttalande av Maja Boström (C), se Reservationer m.m.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 29 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar initiativet och delar stadslednings-kontorets bedömning att inrättandet av ett råd jämte övriga föreslagna åtgärder skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande samt höja statusen för uppdraget om nationella minoriteters rättigheter.

Förvaltningen anser att nämnden bör tillstyrka stadslednings-kontorets förslag.

Servicenämnden

Servicenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 februari 2024 följande.

Servicenämnden beslutar att remissen besvaras med serviceförvaltningens tjänsteutlåtande.

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 29 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget och anser att det är bra att rådet tillsätts eftersom representation ger fler perspektiv som gynnar beslutsfattande och demokratin.

Föreslagen instruktion är tillämpningsbar och fyller syftet med rådet. Men för att skapa struktur och konkretisera arbetet behöver även ordförandes och vice ordförandes tillsättning klargöras i instruktionerna.

För att nå mål om delaktighet och inflytande behöver det säkerställas att strategiska beslut når rådet och kan behandlas däri, därför behöver det klargöras i dialog med rådet vad som åsyftas med just strategiskt och viktigt beslut. Görs inte det finns risk att beslut som råden kan och vill ha åsikter i inte lyfts och incitamentet för deltagande blir sämre. Vidare kan instruktionen behöva kompletteras med vilka som har möjlighet att nyttja rådet som remissinstans.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 februari 2024 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Reservation av Andrea Hedin m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Kristin Jacobsson (C), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 6 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Förvaltningen delar bedömningen att ett formellt råd under kommunstyrelsen skulle öka möjligheten till en strukturerad process kring strategiska utvecklingsfrågor och stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Förslaget om sammanträdesarvode till kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheters sammanträden och ersättning för förlorad arbetsinkomst bedöms underlätta för rådets deltagare att lättare kunna närvara. Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret har mottagit remiss från kommunstyrelsen avseende inrättandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Trafikkontoret ser positivt på inrättandet av rådet, och bedömer att det har en mindre påverkan på trafiknämndens verksamhet. Kontoret väljer därför att avstå från att svara på remissen.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation av Andréa Hedin m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Claes Nyberg (C), se Reservationer m.m.

Ersättaryttrande av Frida Bondesson (KD), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen föreslår att nämnden ställer sig bakom kommunstyrelsens förslag. Förvaltningen delar bedömningen om att inrättandet av ett råd för de nationella minoriteternas rättigheter kan bidra till ett strategiskt och strukturerat arbete med de nationella minoritetsfrågorna i staden.

Utbildningsförvaltningen har en samordnare för nationella minoriteter och bedriver sedan en lång tid tillbaka ett arbete för att utveckla stödet till skolor vad gäller nationella minoriteter. Förvaltningen har även tagit initiativ till ett nationellt nätverk med syftet att samarbeta över kommungränserna gällande utbildningsfrågor för nationella minoriteter.

Konsekvenser för barns rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är svar på remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till svarstiden för remissen behöver ärendet justeras omedelbart.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 februari 2024 följande.

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Hugo Laigar m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Nike Örbrink (KD), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Thomas Wihlman (C), se Reservationer m.m.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på kommunstyrelsens förslag om ett råd för nationella minoriteters rättigheter. Förvaltningen anser att det är bra att översynen har gjorts i samråd med de berörda minoriteternas representanter. Det är viktigt att staden har en tydlig struktur för arbetet med nationella minoriteters inflytande och att förtroendevalda har en direkt dialog med de berörda minoriteterna för att ha möjlighet att fånga in och beakta deras synpunkter. Att rådet kompletteras med andra typer av samråd vid behov stärker målgruppens röst ytterligare, vilket är bra. Äldreförvaltningen tillstyrker kommunstyrelsens förslag i sin helhet.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 8 februari 2024 följande.

Som svar på remissen överlämnar överförmyndarnämnden förvaltningens tjänsteutlåtande.

Överförmyndarförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att det inrättas ett samverkansråd under kommunstyrelsen för att säkerställa nationella minoriteters rättigheter i Stockholm stad. Historien är ett viktigt skäl till att det finns ett särskilt juridiskt skydd för de nationella minoriteterna. Rasism och diskriminering mot de nationella minoriteterna är ett arv vi måste göra upp med. Enligt Stockholm stads vision för 2040 är Stockholm en stad för alla, där mänskliga rättigheter efterlevs, diskriminering och rasism motarbetas och där alla medborgare känner sig delaktiga och inkluderade i samhället. En självklar del i den visionen är en stad där nationella minoriteters utsatthet erkänns och det lagstadgade skyddet respekteras och efterlevs. Alla åtgärder för att stärka nationella minoriteters skydd, inflytande och delaktighet är ett steg i rätt riktning. Förvaltningen är medveten om nationella minoriteters status i Sverige och arbetar för att säkerställa att deras rättigheter tillvaratas i verksamheten i enlighet med de riktlinjer som finns i staden. Som en liten förvaltning kommer dock frågor av den här karaktären alltid med utmaningar så som kapacitet och förmåga att tillgodogöra sig tillräcklig kunskap, genomgå utbildning och genomföra samverkan. Förvaltningen ser därför positivt på att det inrättas ett samverkansråd på central nivå för att säkerställa en strategisk styrning av arbetet som kan präglas av en helhetsbild av staden, specialistkunskaper på området samt förutsättningar för genomslag i alla stadens verksamheter.

Förvaltningen anser att rådets tillämpningsområde ska breddas. I stadsledningskontorets översyn av nuvarande samverkansformer uttrycktes en del kritik eller förbättringsförslag av nuvarande samverkansform. Synpunkter som lyftes har pekat på att samråden varit för många och inte tillräckligt koordinerade över staden. Samtidigt som många samråd har genomförts har inflytande över strategiska frågor inte upplevts tillräckligt. Det senare av de två synpunkterna tas om hand om i det nya förslaget genom att ett central samverkansråd för just de strategiska frågorna inrättas. Synpunkten att samråden varit för många och inte tillräckligt koordinera över staden tycks dock inte ha hörtsammats i den nya strukturen. Så som förslaget får förstås tillkommer nu ytterligare en samverkansinstans utöver alla instanser som redan finns. Arbetet blir således inte mer samlat, koordinerat och enhetligt. Det finns snarare en risk för att arbetet blir ännu mer splittrat och utslaget på flera instanser där varje instans arbetar med specifika frågeställningar och ingen ser till helheten, varken för staden som helhet eller frågornas hantering både i ett övergripande perspektiv och på detaljnivå. För att tillvarata alla synpunkter som framkommit under översynen, underlätta för små förvaltningar samt säkerställa kvalitén av stadens arbete med de nationella minoriteternas rättigheter bör rådets tillämpningsområde breddas. Förvaltningen föreslår att rådet ska vara remissinstans och rådgivande organ även åt stadens nämnder och bolag och att det ska finnas en möjlighet för stadens verksamheter att anmäla ärenden för behandling av rådet. På så sätt skulle rådet samverka och diskutera även kring verksamhetsspecifika frågor och vara ett konkret stöd till stadens nämnder och bolag. Förvaltningen instämmer dock i förslaget att rådet inte bör fatta beslut eller uttala sig i enskilda personärenden.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Mattias Keresztesi m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Reservation av Louise Minnhagen (L), se Reservationer m.m.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas under kommunstyrelsen enligt stadsledningskontorets förslag. Förvaltningen gör också bedömningen att rådet kan behöva kompletteras med andra former av samråd för att till exempel säkerställa barn och ungas inflytande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

1. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Peter Backlund (L), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att ett råd för nationella minoriteters rättigheter bildas.

Sedan flera år deltar förvaltningen i stadsledningskontorets nätverk för nationella minoriteters rättigheter tillsammans med representanter från andra stadsdels- och fackförvaltningar. Samarbete sker också inom kluster 3, som omfattar Enskede-Årsta-Vantörs, Farstas och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar. Vidare har förvaltningen ett internt nätverk med representanter från avdelningen Social omsorg förebyggande och främjande, Avdelning förskola och avdelningen Social omsorg äldre för att planera, utveckla och följa upp arbetet för berörda målgrupper.

Enligt förvaltningens bedömning kan styrningen bli tydligare med stöd av ett råd för nationella minoriteters rättigheter och därmed underlätta arbetet för stadens förvaltningar. Förvaltningen anser också att det är en fördel att ta in både förtroendevalda och föreningsrepresentanter i rådet i enlighet med den föreslagna instruktionen för rådet.

Jämställdhetsanalys

Nationella minoriteters rättigheter berör flickor och pojkar, kvinnor och män. Förvaltningen anser att ett råd för nationella minoriteter kan säkra att insatser och aktiviteter tillgodoser behov och önskemål hos både kvinnor och män från de olika nationella minoriteterna. På så sätt kan rådet bidra till det övergripande jämställdhetsmålet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv samt till delmålet om en jämn fördelning av makt och inflytande inom detta område. Vidare vill förvaltningen framföra att det är en fördel om rådet sätts samman så att det blir en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män, en ambition som delvis framgår av § 2 Rådets sammansättning i instruktionen för rådet.

Barnrättsperspektiv

I stadens arbete för nationella minoriteters rättigheter är barn prioriterade, bland annat genom rättigheten till förskola på sitt minoritetsspråk samt rätt till utveckling av sitt språk och sin kultur. Förvaltningen bedömer att ett råd för nationella minoriteters rättigheter kan bidra till att säkerställa barns rättigheter i strategiska frågor enligt bland annat artikel 30 i barnkonventionen om att barn som tillhör etniska, religiösa eller språkliga minoriteter, eller som tillhör ett urfolk, har rätt till sitt språk, sin kultur och sin religion.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 8 februari 2024 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag att inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Redan idag arbetar nämndens verksamheter på olika sätt med att tillgodose nationella minoriteters rättigheter och skapa delaktighet. Bland annat sker det genom projektet Utveckla ömsesidiga broar mellan romer och socialtjänsten samt genom att erbjuda öppen förskola och senioraktiviteter på finska.

Förvaltningen ställer sig positiv till att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Genom ett råd finns det goda förutsättningar för att sätta ytterligare ljus på frågan, öka nationella minoriteters delaktighet och inflytande samt stärka verksamheternas arbete.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Reservation av Runar Finnman (SD), se Reservationer m.m.

Reservation av Inger Swahn (L), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Shahin Soltan (C), se Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att förslaget stärker nationella minoriteters rättigheter och därutöver ger rådets medlemmar bättre förutsättningar att ta del av och delta i beredning av frågor som rör dem. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 januari 2024 följande.

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att stadsledningskontorets förslag att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen är bra och kommer stärka nationella minoriteters rättigheter till delaktighet och inflytande. Förvaltningen anser vidare att det är bra att skapa förutsättningar för att rekrytera ledamöter och ersättare till rådet genom arvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Förvaltningen kommer verka för samråd med nationella minoriteter i verksamhetsspecifika frågor och i frågor som rör stadsdelsområdet.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Ole-Jörgen Persson m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Patrick Amofah (C), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om att inrätta ett råd för nationella minoriteter under kommunstyrelsen då det bedöms bidra till en förbättrad struktur för inflytande för minoritetsgrupperna. Förvaltningen bedömer också att inrättandet av ett råd även kan bidra med en ökad struktur och tydlighet för stadsdelsförvaltningarna i arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Ett råd under kommunstyrelsen väntas kunna ge en mer strategisk inriktning för förvaltningarnas arbete än vad de befintliga samråden har kunnat ge. En viktig aspekt av den dialog som sker mellan kommunstyrelsen och minoritetsgrupperna, oavsett om den sker i form av samråd eller ett råd under kommunstyrelsen, är att det som framkommer i dialogerna behöver nå ut till stadsdelsförvaltningarna på ett tydligt sätt. Detta då stadsdelsförvaltningarna inte har egna samråd med minoritetsgrupperna.

Avseende stadsledningskontoret bedömning att rådet kommer behöva kompletteras med andra former av samråd ser förvaltningen en risk att det på nytt kan skapas många samråd över staden som inte är tillräckligt koordinerade. Därför är det centralt med en samordning som ger ett tydligt stöd till nämndernas arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter.

Förvaltningen vill framhålla att de nationella minoriteternas rättigheter också är barns rättigheter varför det är viktigt att rådet beaktar barnperspektivet och omsätter barns rättigheter i arbetet. Barnombudsmannens kartläggning av barn och ungas erfarenheter av delaktighet och inflytande i minoritetspolitiken (Dnr BO 2022 -0122) visar bland annat att barnens delaktighet i det kunskapshöjande arbetet kring nationella minoriteter behöver öka.

Detsamma gäller jämställdhetsperspektivet som behöver beaktas i rådets framtida arbete.

Förvaltningen har inga invändningar mot förslagen till ersättningar för ledamöter och ersättare i rådet.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Henrik Sjölander m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Reservation av Charlotta Schenholm (L) , se Reservationer m.m.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till kommunstyrelsens förslag om att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter, och tycker att det är ett bra förslag.

Det är positivt att en översyn har genomförts av samrådets nuvarande arbete och organisering. I remissen framgår flera förslag till organisering av rådet och rådets uppgifter. Förvaltningen har inga synpunkter gällande ersättning eller föreslagen organisering av rådet. Förvaltningen vill dock lyfta följande skrivning på sidan 3 i remissen under rubrik stadsledningskontorets synpunkter och förslag:

”Bedömningen är att rådet behöver kompletteras med andra former av samråd, såsom öppna samråd och samråd som rör enskilda minoritetsgrupper, barn och unga, verksamhetsspecifika frågor eller frågor som specifikt rör ett förvaltningsområde. Även konsultation i frågor som rör det samiska folket behöver omhändertas”.

Det framgår inte vilka samråd som avses och i vilka sammanhang eller var organisatoriskt sätt dessa samråd eller konsultationer ska ske. Förvaltningen kan inte heller se att det finns förslag eller beskrivning av hur eller om dessa kommer att påverka förvaltningen. Idag finns exempelvis kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor och kommunstyrelsens pensionärsråd, som i stort sett har liknande uppgifter som det förslås att råd för nationella minoriteters rättigheter ska få. Dock har funktionshinderrådet och pensionärsrådet även regionala och lokala råd i fack- och stadsdelsförvaltningar och i bolag och yttrar sig i utifrån respektive perspektiv i ärenden som rör dem. Dessa råd organiseras och administreras av respektive förvaltning.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Reservation av Linnea Sandström Lange (L), se Reservationer m.m.

Reservation av Anders Lindman (SD), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Daniel Fava (C), se Reservationer m.m.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Genom ett råd på övergripande nivå ser förvaltningen möjligheter till att stadens arbete med de nationella minoriteternas

rättigheter blir bättre samordnat och att frågorna på ett tydligare sätt bevakas och lyfts fram inom staden.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Kristina Lutz m.fl. (alla M) och Ann Hultmark Fridner (L), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Henrietta Ludwig (C), se Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i enlighet med den översyn som gjorts att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande behöver förbättras och tydliggöras.

Förvaltningen är positiv till att ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen inrättas. Genom ett formellt råd ökar möjligheten till en strukturerad process där strategiska utvecklingsfrågor kan lyftas och omhändertas.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Alice Vestlin (C), se Reservationer m.m.

Skärholmens stadsdelsförvaltning tjänsteutlåtande daterat den 18 december 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och lämnar det som svar på remissen.

Förvaltningen har inga invändningar mot förslaget att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter i Stockholms stad. Utformningen av rådet har tagits fram i

samråd med representanter för samtliga minoriteter och processen kring utformningen av rådet verkar ha fungerat väl.

Inrättandet av rådet kommer till att förbättra strukturen för samråd mellan Stockholms stad och de nationella minoriteterna på en övergripande nivå.

Förvaltningens arbete med nationella minoriteters rättigheter leds av en arbetsgrupp med representanter från berörda verksamhetsområden. Arbetsgruppen rapporterar till en styrgrupp bestående av avdelningschefer. Arbetsgruppen tar fram en plan för verksamhetsåret: de prioriterade insatserna för nationella minoriteters rättigheter under 2023 har varit kompetensutveckling av medarbetare, att säkerställa tillgången till informationsmaterial och litteratur i berörda verksamheter (främst förskola och medborgarkontor) samt aktiviteter i förvaltningens öppna träffpunkter för seniorer och på Sätra vård- och omsorgsboende.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Lars Rottem Krangnes (C), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Anne-Lie Elfvén (L) som anslöt sig till Lars Rottem Krangnes särskilda uttalande, se Reservationer m.m.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar ett förslag om att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter, då detta skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande.

Rådet kan även bidra till att nationella minoriteters mänskliga rättigheter respekteras, skyddas, uppfylls och främjas i samma utsträckning som för övriga medborgare i Stockholms stad.

Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030

Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030 beslutade vid sitt sammanträde den 22 februari 2024 följande.

Rådet är positiva till förslaget och ställer sig bakom remissen i sin helhet.

Finlandsinstitutet

Finlandsinstitutets yttrande daterat den 29 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Finlandsinstitutet välkomnar stadens förslag att utveckla arbetsformerna för samråd med de nationella minoriteterna.

Enligt ändringen i minoritetslagen (2009:724) som trädde i kraft den 1 januari 2019 ska staden samråda med minoriteterna – inte enbart med representanter för minoriteterna. Detta innebär att samråd med representanter som är utsedda av minoritetsföreningar inte räcker utan staden behöver även säkerställa att personer som tillhör de nationella minoriteterna men som inte är organiserade inom föreningslivet ges möjlighet till inflytande. Därmed är det av vikt att staden säkerställer de nationella minoriteternas möjlighet till inflytande och delaktighet genom att komplettera rådets arbete med exempelvis öppna samrådsmöten och dialog med barn och unga. Staden behöver skapa systematiska arbetssätt för att involvera de önskemål och synpunkter som lyfts fram av en bredare grupp av stockholmare med minoritetsbakgrund i rådets arbete.

Finlandsinstitutet ser gärna att Stockholms stad förtydligar formuleringen om hur representanter för de nationella minoriteterna nomineras till rådet. Utifrån ett demokratiperspektiv är det viktigt att nomineringen är öppen för nationella minoriteters aktörer inom Stockholms stad och att staden brett informerar föreningar om möjligheten att nominera representanter till rådet.

Lika viktigt som själva inrättandet av rådet är att staden tillsammans med minoriteterna lyckas identifiera de frågor som är centrala för minoriteternas rättigheter i Stockholms stad och som rådet behöver involveras i. Stockholms stads beslut att inte bevilja verksamhetsbidrag till kulturaktörer (t.ex. Finlandsinstitutets bibliotek) är ett konkret exempel på beslut som staden verkar ha fattat utan att ha samråd med de nationella minoriteterna och utan att analysera beslutets konsekvenser för de nationella minoriteterna. Vår förhoppning är att ett råd för nationella minoriteters rättigheter blir ett konkret verktyg för Stockholms stad för att bättre kunna säkerställa de nationella minoriteternas inflytande och delaktighet i de frågor som berör minoriteterna. Detta så att staden även i praktiken tar sitt ansvar för att främja och skydda de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur.

Finska församlingen i Stockholm

Finska församlingen i Stockholms yttrande daterat den 5 mars 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Finska församlingen välkomnar förslaget om att bilda ett råd för nationella minoriteters rättigheter. En bred representation av minoriteter – språkliga och/eller nationella – utgör en bra grund för fortsatt samverkan mellan Stockholms stad och minoriteterna.

Så som det konstateras i tjänsteutlåtandet har samrådsförfarandet ibland varit bristfälligt eller inte kunnat fullföljas fullt ut. Det är av stort värde att rådet ges

verkligt inflytande. Rådsbildandet ska inte ses som ersättare av samråden utan som ett komplement. Det lokala inflytandet av sverigefinska grupper är viktigt.

Med sin breda representation har rådet goda möjligheter bevaka nationella minoriteters rättigheter i Stockholms stad. Att ett råd som samlar flera minoriteters representation har status som remissorgan välkomnar vi.

Finska församlingen välkomnar förslaget om att rådsledamöterna ska arvoderas och ersättas för förlorad arbetsinkomst. Detta signalerar om ett arbete som ska tas på allvar. Dessa ersättningar gör det möjligt även för förvärvsarbetande att delta i rådets sammanträden. En bred representation kan skapas både vad det gäller bakgrund, utbildning och ålder.

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen i Stockholms län yttrande daterat den 16 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Länsstyrelsen i Stockholms län tillstyrker förslaget.

Länsstyrelsen välkomnar förslaget att inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Länsstyrelsen delar stadsledningskontorets bedömning att ett råd under kommunstyrelsen ger ett ökat mandat och förankring vilket skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande över strategiska frågor.

Länsstyrelsen ser positivt på att förslaget bygger på en grundlig översyn av samrådets nuvarande arbete och organisering vilken även omfattar synpunkter från de nationella minoriteterna.

En återkommande synpunkt från de nationella minoriteterna är att samråden är många och inte tillräckligt koordinerade. Att Stockholms stad därför tar ett samlat grepp kommer att öka de nationella minoriteternas möjligheter till reellt inflytande och egenmakt samt undvika samrådsrockar och minoritetsstress. Länsstyrelsen välkomnar också att Stockholms stad hämtat inspiration och lärdomar från andra storstadskommuners samrådsprocesser, såsom Göteborg och Malmö.

Instruktion för kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter godkänns (bilaga 1) Länsstyrelsen tillstyrker förslaget men med följande synpunkter:

Rådets sammansättning, 2 §. Utöver att de nominerade ska ha medlemskap i en förening, även inkludera att föreningen ska ha stadgar samt ett system för uppföljning och återrapportering.

Rådets arbetsformer, 3 §. Även inkludera att de förtroendevalda har ansvar att återkoppla till samrådet hur samrådets synpunkter tagits om hand och vad de fått för resultat. Dvs. skapa rutiner för återkoppling.

Sammanträdesarvode får betalas ut till ledamöter i kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter

Länsstyrelsen vill även framföra en ytterligare aspekt att beakta vid utformning av samråd med nationella minoriteter.

I propositionen En stärkt minoritetspolitik betonas att samråden ska ske genom en strukturerad dialog. Det finns i Sverige ingen gemensam eller beslutad form för hur samråd utifrån en strukturerad dialog ska genomföras. Det finns dock flera vägledande texter, till exempel den europeiska koden för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen som tagits fram av det europeiska civilsamhället tillsammans med Europarådet. En hänvisning till koden kan inkluderas i instruktionen för rådet. Ta gärna inspiration av Länsstyrelsen i Stockholm och Sametingets Kunskaps- och metodstöd i arbetet med delaktighet och inflytande.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Arvodering är en viktig jämlikhetsfaktor. Deltagande i samråd kräver inläsning och förberedelser inför mötena.

Länsstyrelsen delar stadsledningskontorets bedömning att rådet behöver kompletteras med andra former av samråd, exempelvis samråd för barn och unga. Länsstyrelsen vill dock understryka att det även i förslaget om kommunstyrelsens råd är viktigt att lyfta fram att förutsättningar för barn och ungas delaktighet och inflytande särskilt ska främjas. Detta mot bakgrund av skärpningen i minoritetslagstiftningen 2019 samt artikel 12 i barnkonventionen.

Malmö stad

Malmö stads yttrande daterat den 26 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Malmö stad ställer sig positiv till inrättandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteter i Stockholms stad. Det kan finnas utmaningar i att samla samtliga fem nationella minoriteter i ett och samma råd och Malmö stad har för egen del inte bedömt det som optimalt. Detta eftersom det både inom och mellan de nationella minoritetsgrupperna finns olika behov och förutsättningar. Även gällande historisk kontext finns en bredd att ta hänsyn till. Att ha en lyhördhet för och föra dialog med de nationella minoriteterna om detta skulle kunna vara ett sätt att ge bättre förutsättningar för att möta olika behov och förutsättningar inom ramen för arbetet med rådet.

I och med revideringen av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk 2019 har bestämmelserna kring hur samråd med nationella minoriteter ska ske förtydligats och benämningen ”representanter” för minoriteten frångåtts. Detta för att inkludera och öppna upp till samråd även med personer som inte är medlemmar i en förening eller annan organisation. Kommunen är skyldig att samråda brett men en minoritetsgrupp och i det samrådet inkludera alla som identifieras sig som tillhörande den minoritetsgruppen enligt självidentifikationsprincipen.

Malmö stad ställer sig därför även positiv till att komplettera rådet med andra former av samråd. Detta ger möjlighet till ett bredare deltagande i samråd för de nationella minoriteterna och ger tillfälle att kunna lyfta specifika frågor som berör antingen enskilda minoritetsgrupper eller målgrupper inom de nationella minoriteterna utifrån olika teman.

Malmö stad ställer sig positiv till att rådets funktion i samråd med de nationella minoriteterna ska utvärderas efter två år. Detta främjar möjligheten för de nationella minoriteterna att framföra sina synpunkter om rådet och samråden stärkt delaktigheten och inflytandet för de nationella minoriteterna.

Pajala kommun

Pajala kommuns yttrande daterat den 1 mars 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Pajala kommun har ingenting att erinra utan tvärtom ser kommunen mycket positivt på att minoriteter på detta sätt får särskild möjlighet till inflytande och att deras frågor kan fångas upp på ett bättre sätt än idag. Arvodering gör det också möjligt för fler att kunna delta i dessa råd.

Region Stockholm

Regions Stockholms yttrande daterat den 31 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Region Stockholm ser positivt på att kommunstyrelsen i Stockholms stad ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter. Däremot visar synpunkterna som inkommit i arbetet med översynen på att samråden varit många och inte tillräckligt koordinerade över staden. Det har inte heller utgått någon ersättning till samrådsrepresentanterna, vilket försvårat för representanter i ideella organisationer att delta på samtliga samråd som erbjudits.

Region Stockholm och Stockholms stad samråder till stor del med samma samrådspersoner och samrådsorganisationer, och Region Stockholm ser positivt på att Stockholm stad har tagit hänsyn till minoritetsgruppernas synpunkter gällande samrådsstrukturen och arvodering. Det kommer bidra till att minoritetsgrupperna har större möjlighet till att delta i flera olika samråd inom länet.

Ur ett delaktighetsperspektiv och utifrån lagstiftningen om minoriteter och minoritetsspråk anser Region Stockholm att instruktionen för samrådet bör kompletteras med en skrivning om behovet av och möjligheten till att komplettera rådet med andra former av samråd.

Samrådet ska bestå av representanter från de fem minoritetsgrupperna och enligt instruktionen ska rådet utse vice ordförande bland ledamöterna som representerar de nationella minoriteterna. För att öka delaktigheten hos samtliga fem minoritetsgrupper skulle instruktionen kunna kompletteras med möjligheten till att

rotera posten som vice ordförande mellan de fem grupperna. Det bör även framgå hur frågor till samråden initieras, att och hur minoritetsgrupperna har möjlighet till att initiera punkter till dagordningen.

Instruktionen slår fast att rådet ska sammanträda fyra gånger per år. Det finns en risk att fastställa exakt antal. En skrivning om minsta antal samråd och därefter utifrån behov skulle kunna öka flexibiliteten för både Stockholms stad och minoritetsgrupperna.

Romano Pasos Research Centre

Romano Pasos Research Centres yttrande daterat den 4 mars 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Vi har läste remissen med mycket glädje att Stockholm stad vill inrätta ett råd i frågor omkring romsk inkludering. Däremot vill vi att man ska uppmärksamma att den begränsningen med att tre romska representanter kan leda till exkludering av vissa romska grupper. Dem flesta myndigheter använder den 5 grupps formen för att ha representanter från den romska gruppen. Den konceptet delar dem olika romska grupper utifrån invandring till Sverige. Resande är den grupp som kom till Sverige 1500 talet, Kalo/finska romer är den grupp splittrade från dem romer som kom först till Sverige men blev mer eller mindre påverkat av den finska staten och kulturen. Svenska romer är kelderasha som kom under 1800 talet, och dem Utomnordiska romer kom vid 60 och 70 talet. Dem så kallade nyanlända romer är dessa som kom från F.D. Jugoslavien i samband med den balkanska krig som skedde 90 och 2000 talet.

I vissa fall har det skett att man kunde ha representation från samtliga grupper men den möjligheten har alltid funnits. Om man skulle vilja begränsa antal representation till tre personer för romer då borde det finnas en mekanism där romer själv kan välja in sina representanter precis som medborgare väljer in sina. Annars kan det vara problematiskt enligt lagen med att begränsa representation till föreningar till exempel med att enskilda kan också delta i samråd. Och fråga där blir hur går man till vägen med detta. Ett annat sätt är att ha representation utifrån sakkunskap men i den formen det brukar finnas en begränsad sakfråga. Vi är medveten att ett remissvar inte brukar ha förslag i innehållit men vi tycker att det viktigt att ha det med. Därför föreslår vi att romer ha sitt eget mekanismen för att välja in sina representanter utifrån deras kunskaper om hur samhället funkar samt förankring bland romer.

Romer i samhället Stockholm

Romer i samhället Stockholms yttrande daterat den 21 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Vi välkomnar kommunfullmäktiges förslag att inrätta ett råd för nationella minoriteter i Stockholms stad, som ska verka som rådgivande organ i frågor som rör minoriteternas rättigheter och livssituation.

Vi anser dock att de Romska grupperna behöver ett eget samråd, eftersom de har särskilda utmaningar och behov som inte delas av de andra nationella minoriteterna. De romska grupperna är inte homogena, utan består av fem olika grupper med olika historia, kultur, språk och identitet. Därför är det viktigt att de får möjlighet att föra fram sina egna perspektiv och intressen i dialogen med staden.

Vi föreslår därför att rådet för nationella minoriteter ska ha en särskild undergrupp för de romska företrädare, som ska ha samma rättigheter och möjligheter som rådet i stort. Detta skulle innebära att de romska företrädarna får:

- ge råd och stöd i strategiska frågor som har betydelse för de romska minoriteternas rättigheter i Stockholms stad
- fungera som remissorgan i strategiska ärenden som berör de romska minoriteternas rättigheter i Stockholms stad
- bevaka och följa upp frågor som påverkar de romska minoriteternas rättigheter och livssituation.
- ha möjlighet att i ett tidigt skede samråda, och komma med inspel, om de frågor av strategisk karaktär som berör de romska minoriteterna.

Vi anser att detta förslag skulle bidra till att stärka de romska minoriteternas inflytande och delaktighet i staden, samt till att främja deras rättigheter och integration. Vi anser också att detta förslag inte skulle minska de andra nationella minoriteternas rättigheter eller möjligheter, utan snarare skapa en mer inkluderande och mångfaldig minoritetspolitik i Stockholms stad.

Vi hoppas att ni tar hänsyn till vårt förslag och att ni inbjuder oss till ett samtal om hur vi kan förbättra samarbetet mellan staden och de romska grupperna.

Romers rättigheter i samhällets riksförbund

Romers rättigheter i samhällets riksförbunds yttrande daterat den 23 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Romers rättigheter i samhället vill framföra styrelsens avvikande ståndpunkt angående den föreslagna remissen om inrättandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar vår oro kring risken för att den romska frågan inte får tillräcklig uppmärksamhet och plats inom rådet, baserat på våra tidigare erfarenheter från liknande organ på andra myndigheter.

Vi avstyrker remissen delvis med tanke på den unika demografin för romer i Stockholm. I Stockholm har vi världens alla romer boende, vilket inte är fallet i andra städer i Sverige. Att välja endast tre personer skulle endast skapa osämja bland oss. Därmed menar vi på att endast välja tre personer från varje minoritet kan vara

problematiskt i vår, romernas situation, och vi föreslår istället att minst tre personer ur varje romsk grupp väljs in samt att ett särskild råd eller styrgrupp inrättas enbart för romer, i enlighet med strategin för romsk inkludering. Detta skulle möjliggöra en starkare representation och fokuserad behandling av de specifika utmaningar och frågor som romer står inför samt att den föreslagna plattformen har sin utgångspunkt i lagen om nationella minoriteter. Dock ser vi att det är av vikt att staden inte glömmer att romerna även har strategin för romsk inkludering som en kompletterande förstärkning av minoritetslagen.

Vidare understryker vi vikten av att den föreslagna plattformen har beslutsmandat och att ersättning utgår, även för dem som inte har arbete, för att säkerställa en inkluderande och rättvis delaktighet i arbetet för nationella minoriteters rättigheter. Vidare att ersättning skall utgå även för för- och efterarbete.

Slutligen tillstyrker vi att en utvärdering genomförs efter två år för att säkerställa att rådets och/eller styrgruppens funktion är effektiv och möter behoven för romska frågor. Vi hoppas att våra synpunkter tas i beaktande för att skapa plattformar som verkligen reflekterar och stöder romers rättigheter och inkludering i Stockholms stad.

Romsk stöd och pensionär förening

Romsk stöd och pensionär förenings yttrande daterat den 5 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Det är viktigt för romer att ha ett eget råd för att hantera sina egna frågor eftersom det ger dem en möjlighet att fatta beslut och påverka beslut som påverkar deras liv och samhälle. Här är några skäl till varför detta är viktigt:

Representation och deltagande: Genom att ha ett eget råd får romer möjlighet att vara direkt representerade och delta i beslutsprocessen för frågor som rör deras specifika behov och intressen. Det ger dem en chans att framföra sina åsikter, erfarenheter och perspektiv på ett meningsfullt sätt och se till att deras röst hörs.

Självbestämmande och självstyrelse: Ett eget råd ger romer möjlighet att utöva självbestämmande och självstyrelse över sina egna angelägenheter. De kan forma sin egen agenda och prioritera de frågor som är viktigast för dem. Genom att ha kontroll över sina egna beslut kan romer ta fram lösningar som är anpassade efter deras unika behov och bidra till att stärka sin egen gemenskap.

Skydd mot diskriminering: Trots framsteg i kampen mot diskriminering möter romer fortfarande många former av fördomar, stigmatisering och marginalisering. Genom ett eget råd kan romer ta itu med dessa utmaningar mer effektivt. De kan utveckla strategier för att bekämpa diskriminering, främja inkludering och garantera lika rättigheter och möjligheter för alla romer.

Kulturellt bevarande och identitet: För romer är deras kulturella arv och identitet centrala delar av deras liv. Ett eget råd ger dem möjlighet att främja och skydda sin kultur, traditioner och språk. Genom att ha kontroll över sina egna frågor kan romer

säkerställa att deras kulturella rättigheter respekteras och att de kan fortsätta att vara stolta över sin identitet.

Utbildning och jämlik tillgång: Genom ett eget råd kan romer också fokusera på utbildning och främja jämlik tillgång till utbildning för sin gemenskap. Romer har historiskt sett stött på hinder och orättvisor när det gäller utbildning. Ett råd kan arbeta för att eliminera dessa hinder och se till att romska barn får tillgång till kvalitetsutbildning utan diskriminering.

Sammanfattningsvis ger ett eget råd för romer en viktig plattform för att ta itu med deras specifika behov och främja deras rättigheter och deltagande i samhället. Det är en mekanism för att främja inkludering, självbestämmande och jämlikhet för romer och bidrar till att skapa ett mer rättvist och mångfaldigt samhälle för alla.

Sameföreningen i Stockholm

Sameföreningen i Stockholms yttrande daterat den 28 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Sameföreningen i Stockholm är försiktigt positiv till detta råd av de skäl som nämnts i förslaget, dvs att minoriteternas frågor kommer få större dignitet, då dessa frågor kommer upp på en politisk nivå. Det är bra att få ett forum för att träffa flera politiska partier (majoritet och opposition) och inte bara ett enskilt borgarråd. Vi hoppas också att tanken är att vi som urfolk och minoritet skall kunna få vara med och påverka budget och beslutdiskussion på ett mycket tidigare stadium än hittills och därmed bespara oss och staden merarbete.

Vi ställer oss naturligtvis också positiva till mer systematiska möten, mer formell struktur med agenda, protokoll etc. Det är former som vi eftersträvat och vi uppskattar förändringen vad gäller detta, i övrigt samarbete med staden.

Vår reservation eller oro gäller att ha ett råd för alla minoriteter där vår särart som urfolk, med speciella krav på medbestämmande, inte får den plats det kräver. Om vi samer tar oss den plats och tid vi behöver för våra frågor finns en risk att ta fokus från de ämnen övriga grupper vill diskutera, vilket kan orsaka både ineffektivitet och irritation.

En av de frågor som bekymrar oss mycket är att den allmänna kunskapsnivån om samers rättigheter som urfolk inom stadens förvaltningar och stadsdelar ofta är så låg att det kan försvåra en diskussion. Mer kunskap måste ligga till grund för en god dialog i minoritetsrådet, liksom i konsultationer och övriga samråd inom staden. Därför måste bättre utbildningsinsatser komma till stånd, inom staden, region och länsstyrelse, vad gäller urfolket samer, samt om den lagstiftning för urfolk och minoriteter som gäller.

Vi ser också positivt på de strävanden till samarbete som finns mellan region, stad och länsstyrelse i dessa frågor.

Vi utgår ifrån att detta med samers urfolksstatus, samt att Stockholm är samiskt förvaltningsområde kommer att tas hänsyn till vid konsultationsordningen som träder i kraft 1 mars 2024, samt att en del frågor fortsatt kommer att diskuteras i individuella samråd.

Rådet, som det ser ut nu, är tyvärr enbart rådgivande, men vi antar att våra synpunkter betraktas med tyngd för att uppnå syftet med detta råd. På sikt önskas en dialog om vilka frågor vi har större inflytande över och självbestämmanderätt över. En fråga är: kommer det att vara en strävan efter konsensus inom gruppen? Det fungerar kanske i stort vid de generella minoritets-frågorna men vad händer om det råder oenighet mellan de olika grupperna? Vi tänker att de två försöksåren får ligga till grund förutvärdering om vi som urfolk egentligen skulle behöva ett eget råd.

Indelningen i 20 ledamöter, tre per minoritet, anser vi är rimlig. En fråga vi har är kring ersättare vid bland annat sjukdom. Vi förstår stadens vilja att ha en sammansvetsad grupp, med ungefär samma individer varje gång, men det kan ju komma legitima skäl till att en person ej kan närvara en viss gång. Vi hoppas att en viss uppluckring av detta kan ske. Vi önskar utse en fjärde person som suppleant för de tre utsedda representanterna. Den personen kommer hållas informerad internt i samrådsgruppen och behöver inte vara med vid alla möten.

Vi är också införstådda med att personerna i fråga måste tillhöra sameföreningen. Det finns dock samer i Stockholm som inte är medlemmar i Sameföreningen. Det kan finnas ett behov för personer utanför föreningen som vill göra sina röster hörda. Kanske kan rådet kompletteras med öppna samråd som t ex Uppsala och Östersund har.

Temat för första mötet bör förutom formalia om hur mötena ska se ut, omfatta frågan om omsorg av stadens äldre.

Sametinget

Sametingets yttrande daterat den 27 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Sametinget vill uppmärksamma er på att i samband med att lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk reviderades år 2019 så ändrades §5 rörande rätten till inflytande och delaktighet på så sätt att uttrycket ”representanter för” togs bort. Genom ändringen tydliggörs att statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter inte enbart bör samråda med representanter som är utsedda av föreningar som företräder de nationella minoriteterna, utan även med personer som tillhör de nationella minoriteterna men som inte är organiserade inom föreningslivet.

Sametinget har i övrigt inga synpunkter på remissen.

Sáminuorra

Sáminuorras yttrande daterat den 17 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Vi välkomnar initiativet att inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter och ser det som ett viktigt steg mot ökad inkludering och främjande av samers rättigheter i samhället.

Vi vill understryka att samer, förutom att vara en nationell minoritet, även är ett urfolk. Minoritetslagstiftningen skiljer sig från de obligationerna kommuner har gentemot urfolk och vi föreslår därför istället att det skapas ett särskilt råd för nationella minoriteter och ett separat råd för urfolket samerna.

Vi vill också betona vikten av att inkludera samiska ungdomar i beslutsprocesser som berör dem. Det är avgörande att deras specifika behov och perspektiv beaktas för att stärka deras rättigheter och inflytande. Samiska ungdomar befinner sig i målgruppen för många av de insatser som minoritets- och urfolkslagstiftningen förordar och kan bidra med en viktig expertkompetens inom dessa områden.

Vi välkomnar att rådet ges möjlighet att bjuda in relevanta beslutsfattare och experter till sina sammanträden. Detta skapar möjlighet till en bredare och mer djupgående diskussion kring frågor som påverkar nationella minoriteters rättigheter och livssituationer, samt att det betalas ut ersättning för förlorad arbetsinkomst och sammanträdesarvode.

Stockholms finska förening

Stockholms finska förenings yttrande daterat den 29 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Finska Föreningen i Stockholm, FFS, ser mycket positivt på förslaget att det inrättas ett råd för nationella minoriteteters rättigheter under kommunstyrelsen i Stockholm. Vi anser att beslutet kan bidra till att sverigefinska minoritetens rättigheter stärks inom staden.

Behov varierar och därför är det mycket angeläget att de fyra rådsmöten kompletteras och ger möjlighet för sverigefinska minoriteten att ha separata former av samråd, efter behov, med stadens förvaltningar mellan rådsmöten.

Enligt senaste statistiken bor cirka 75 000 personer med finländsk bakgrund i Stockholms stad. Av dessa är cirka 7000 ålderspensionärer. I siffran 75 000 ingår även flera tusen barn och ungdomar i förskole- och skolålder. Med hänvisning till siffrorna och gruppens behov, föreslår TSS att den sverigefinska samrådsgruppen får utse fyra ordinarie ledamöter samt fyra ersättare i rådet.

Föreningen anser att de sverigefinska ledamöter och ersättare i rådet skall nomineras av Sverigefinnarnas samrådsgrupp i Stockholm. Ledamöter samt ersättare skall utses för en mandatperiod på två år.

Föreningen ser mycket positivt på att öppna samråd arrangeras igen efter flera års uppehåll. Viktigt att samråden för sverigefinska minoriteten skall behandla gruppens aktuella angelägenheter för sig och att politiker och ansvariga tjänstemän från

förvaltningar deltar i möten. I öppna samråden ska deltagarna informeras om sina om rättigheter enligt minoritetslagen, lyfta upp aktuella frågor inom förskolan, äldreomsorgen och kulturen samt aktivera sverigefinnar att delta aktivt i minoritetsarbetet. Ett – två öppna samråd borde arrangeras årligen. För att nå flera sverigefinnar ska öppna samråden även arrangeras i olika stadsdelar. Öppna samråden kan arrangeras i samarbete med FFS.

Svenska samernas riksförbund (SSR)

Svenska samernas riksförbunds (SSR) yttrande daterat den 2 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

SSR anser att det är positivt att Kommunstyrelsen Stockholms stad vill inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter. Det är ett viktigt steg i arbetet med att öka de nationella minoriteternas rätt till inflytande och delaktighet.

SSR vill dock påpeka att lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket den 1 mars 2024 träder i kraft för regioner och kommuner. Det innebär en skyldighet för bland annat kommuner att konsultera samiska företrädare innan beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Syftet med konsultationerna är att främja det samiska folkets inflytande över sina egna angelägenheter.

Sverigefinska riksförbundet

Sverigefinska riksförbundets yttrande daterat den 29 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Sverigefinska Riksförbundet, hädanefter kallad vi, ser positivt på att Stockholms stads kommunstyrelse ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi anser även att det är positivt, att kommunstyrelsen redan har tänkt till om utbetalning av mötesarvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Tornedalingar i Stockholm

Tornedalingar i Stockholms yttrande daterat den 26 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Tornedalingar i Stockholm anser att det är ett bra förslag. Rådet utvärderas efter 2 år. Efter utvärderingen ser man om det fungerade eller om förbättringar behöver göras. För övrigt har vi inga synpunkter utan avvaktar arbetet i rådet och utvärderingen.

Östersunds kommun

Östersunds kommuns yttrande daterat den 31 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Utifrån vad som uppgetts av Stockholms stad är Östersunds kommun positiv till förslaget att inrätta ett nationellt minoritetsråd då inrättandet uppges stärka minoriteternas inflytande och rättigheter i Stockholm. Emellertid ger inte underlaget svar på varför Stockholm stad valt att inte ha ett starkare barnrättighetsperspektiv för Rådet. Ofta – och som tycks i detta fall – så inkommer barns deltagande och inflytande försent i processen, besluten är i praktiken redan fattade när barn och unga blir involverade.

Unionen för romer och resande

Unionen för Romer och Resandes yttrande daterat den 21 januari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Vi vill uttrycka vår syn på ert förslag om att inrätta ett råd för nationella minoriteter i Stockholms stad.

Vi välkomnar ert initiativ att stärka minoriteternas rättigheter och delaktighet i staden, men vi anser att det inte är tillräckligt för att möta de romska gruppernas behov och intressen.

Vi anser att de romska grupperna behöver ett eget samråd, eftersom de har särskilda utmaningar och behov som inte delas av de andra nationella minoriteterna. De romska grupperna är inte homogena, utan består av fem olika grupper med olika historia, kultur, språk och identitet. Därför är det viktigt att de får möjlighet att föra fram sina egna perspektiv och intressen i dialogen med staden.

Vi instämmer att det är viktigt att inrätta ett råd för att säkerställa att alla nationella minoriteter kan komma till tals och vara delaktiga.

Det är också nödvändigt att ha representation för varje romsk grupp för att undvika exkludering och splittring inom gruppen.

Det faktum att romer har en förstärkt del i lagstiftningen och en egen strategi för inkludering, stödjer argumentet för att de bör ha sitt eget samråd.

Det skulle vara bra att ha både en övergripande plats där alla nationella minoriteter kan samråda och ett separat romskt samråd för att ta hänsyn till de unika utmaningar och frågeställningar som rör romska grupper.

I slutändan är målet att säkerställa att alla nationella minoriteter får sin röst hörd och att deras behov och perspektiv beaktas i beslutsfattandet.

Att ha både ett övergripande samråd och ett romskt samråd skulle kunna bidra till detta och främja inkludering och jämlikhet för alla.

Vi föreslår därför att rådet för nationella minoriteter ska ha en särskild undergrupp för de romska företrädare, som ska ha samma rättigheter och möjligheter som rådet i stort. Detta skulle innebära att de romska företrädare får:

- ge råd och stöd i strategiska frågor som har betydelse för de romska minoriteternas rättigheter i Stockholms stad
- fungera som remissorgan i strategiska ärenden som berör de romska minoriteternas rättigheter i Stockholms stad
- bevaka och följa upp frågor som påverkar de romska minoriteternas rättigheter och livssituation.
- ha möjlighet att i ett tidigt skede samråda, och komma med inspel, om de frågor av strategisk karaktär som berör de romska minoriteterna.
- Samt bör man inrätta en plattform för att möjliggöra det fortsatta arbetet för romsk inkludering.

Vi anser att detta förslag skulle bidra till att stärka de romska minoriteternas inflytande och delaktighet i staden, samt till att främja deras rättigheter och integration. Vi anser också att detta förslag inte skulle minska de andra nationella minoriteternas rättigheter eller möjligheter, utan snarare skapa en mer inkluderande och mångfaldig minoritetspolitik i Stockholms stad.

Lagen är skriven så att de medel som avsätts för det finska språket och kulturen, ska komma även de finsktalande romerna till del.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation av Per Rosencrantz m.fl. (alla M)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra.

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande av Johan Kling (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia. Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetsspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska,

vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetsspråk. Därför kan språksatsningar för stadens anställda krävas för att säkerställa dessa rättigheter.

Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen. Stockholm behöver stärka och säkerställa att medarbetarnas kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna. Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Vidare står det i underlagen att rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Exploateringsnämnden

Särskilt uttalande av Svante Linusson (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer (urfolk), sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia. Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetsspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetsspråk.

Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen. Stockholm behöver stärka medarbetarnas kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna. Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Vidare står det i underlagen att rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Fastighetsnämnden

Reservation av Hansi Karppinen (L)

att nämnden beslutar att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Liberalerna ställer sig positiva till införandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar bilden att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande.

Vi menar att staden också bör överväga hur HBTQI-frågorna behandlas då en del andra kommuner, till exempel Göteborg och Gävle, inrättat HBTQI-råd.

Ett förslag kunde vara att titta på Göteborgs HBTQI-råd som förutom att lämna yttranden och vara ett kommunalt remissorgan ska ta initiativ till utvecklingsinsatser och förbättringar för hbtqi-personer i Göteborg. En gång per år ska rådet också anordna ett öppet möte, dit alla är välkomna för att lämna synpunkter och ge förslag på hur Göteborg ska bli en öppen och inkluderande stad. Särskilt vänder sig de öppna mötena till enskilda HBTQI-personer i Göteborg som inte är organiserade i föreningar eller nätverk.

Vi har i staden olika råd för att ta tillvara olika gruppers intressen när det kommer till ärenden som är på väg fram eller beslut ska fattas. Vi menar att staden centralt kan ta sig an också HBTQI-frågorna på ett mer samordnat sätt inom ramen för ett HBTQI-råd.

Frågan är aktualiserad av den samtida debatten där det finns starka krafter som vill trycka tillbaka vunna rättigheter. Vi vill att staden utreder formerna för ett sådant samråd.

Förskolenämnden

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L)

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att istället anföra följande

Liberalerna ställer sig positiva till införandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar bilden att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Vi menar att staden också bör överväga hur HBTQI-frågorna behandlas då en del andra kommuner, till exempel Göteborg och Gävle, inrättat HBTQI-råd.

Ett förslag kunde vara att titta på Göteborgs HBTQI-råd som förutom att lämna yttranden och vara ett kommunalt remissorgan ska ta initiativ till utvecklingsinsatser och förbättringar för hbtqi-personer i Göteborg. En gång per år ska rådet också anordna ett öppet möte, dit alla är välkomna för att lämna synpunkter och ge förslag på hur Göteborg ska bli en öppen och inkluderande stad. Särskilt vänder sig de öppna mötena till enskilda HBTQI-personer i Göteborg som inte är organiserade i föreningar eller nätverk. Vi har i staden olika råd för att ta tillvara olika gruppers intressen när det kommer till ärenden som är på väg fram eller beslut ska fattas. Vi menar att staden centralt kan ta sig an också HBTQI-frågorna på ett mer samordnat sätt inom ramen för ett HBTQI-råd. Frågan är aktualiserad av den samtida debatten där det finns starka krafter som vill trycka tillbaka vunna rättigheter. Vi vill att staden utreder formerna för ett sådant samråd.

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (alla M)

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. att därutöver anföra.

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till

delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande av Ismail Ali (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia. Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetsspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetsspråk.

Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen. Stockholm behöver stärka medarbetarnas kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna. Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Vidare står det i underlagen att rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en

otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Idrottsnämnden

Reservation av Hanna Wistrand (L)

- 1) Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
- 2) Att anföra följande:

Liberalerna ställer sig positiva till införandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar bilden att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Vi menar att staden också bör överväga hur HBTQI-frågorna behandlas då en del andra kommuner, till exempel Göteborg och Gävle, inrättat HBTQI-råd.

Ett förslag kunde vara att titta på Göteborgs HBTQI-råd som förutom att lämna yttranden och vara ett kommunalt remissorgan ska ta initiativ till utvecklingsinsatser och förbättringar för HBTQI-personer i Göteborg. En gång per år ska rådet också anordna ett öppet möte, dit alla är välkomna för att lämna synpunkter och ge förslag på hur Göteborg ska bli en öppen och inkluderande stad. Särskilt vänder sig de öppna mötena till enskilda HBTQI-personer i Göteborg som inte är organiserade i föreningar eller nätverk. Vi har i staden olika råd för att ta tillvara olika gruppers intressen när det kommer till ärenden som är på väg fram eller beslut ska fattas. Vi menar att staden centralt kan ta sig an också HBTQI-frågorna på ett mer samordnat sätt inom ramen för ett HBTQI-råd. Frågan är aktualiserad av den samtida debatten där det finns starka krafter som vill trycka tillbaka vunna rättigheter. Vi vill att staden utreder formerna för ett sådant samråd.

Kulturnämnden

Reservation av Kristina Lutz m.fl. (alla M)

Föreslår att nämnden avslår förvaltningens förslag till beslut, och anför därutöver följande:

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tordedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoritets rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade

sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande av Maja Boström (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella

minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia. Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetsspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetsspråk.

Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen. Stockholm behöver stärka medarbetarnas kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna. Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters

högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Vidare står det i underlagen att rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Socialnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

1. att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut, samt
2. att istället anföra följande:

Liberalerna ställer sig positiva till införandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar bilden att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Vi menar att staden också bör överväga hur HBTQI-frågorna behandlas då en del andra kommuner, till exempel Göteborg och Gävle, inrättat HBTQI-råd.

Ett förslag kunde vara att titta på Göteborgs HBTQI-råd som förutom att lämna yttranden och vara ett kommunalt remissorgan ska ta initiativ till utvecklingsinsatser och förbättringar för hbtqi-personer i Göteborg. En gång per år ska rådet också anordna ett öppet möte, dit alla är välkomna för att lämna synpunkter och ge förslag på hur Göteborg ska bli en öppen och inkluderande stad. Särskilt vänder sig de öppna mötena till enskilda HBTQI-personer i Göteborg som inte är organiserade i föreningar eller nätverk. Vi har i staden olika råd för att ta tillvara olika gruppers intressen när det kommer till ärenden som är på väg fram eller beslut ska fattas. Vi menar att staden centralt kan ta sig an också HBTQI-frågorna på ett mer samordnat sätt inom ramen för ett HBTQI-råd. Frågan är aktualiserad av den samtida debatten där det finns starka krafter som vill trycka tillbaka vunna rättigheter. Vi vill att staden utreder formerna för ett sådant samråd.

Reservation av Andréa Hedin m.fl. (alla M)

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut, samt
2. att därutöver anföra:

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoritets rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi

ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra, mer effektiva, verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande av Kristin Jacobsson (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella

minoritetspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia. Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetspråk. Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen. Stockholm behöver stärka medarbetarnas kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna. Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer,

tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Vidare står det i underlagen att rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Utbildningsnämnden

Reservation av Andréa Hedin m.fl. (alla M)

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. att därutöver anföra:

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoritets rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar. Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra, mer effektiva, verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Reservation av Jan Jönsson (L)

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att istället anföra följande:

Liberalerna ställer sig positiva till införandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar bilden att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande.

Vi menar att staden också bör överväga hur HBTQI-frågorna behandlas då en del andra kommuner, till exempel Göteborg och Gävle, inrättat HBTQI-råd.

Ett förslag kunde vara att titta på Göteborgs HBTQI-råd som förutom att lämna yttranden och vara ett kommunalt remissorgan ska ta initiativ till utvecklingsinsatser och förbättringar för hbtqi-personer i Göteborg. En gång per år ska rådet också anordna ett öppet möte, dit alla är välkomna för att lämna synpunkter och ge förslag på hur Göteborg ska bli en öppen och inkluderande stad. Särskilt vänder sig de öppna mötena till enskilda HBTQI-personer i Göteborg som inte är organiserade i föreningar eller nätverk.

Vi har i staden olika råd för att ta tillvara olika gruppers intressen när det kommer till ärenden som är på väg fram eller beslut ska fattas. Vi menar att staden centralt kan ta sig an också HBTQI-frågorna på ett mer samordnat sätt inom ramen för ett HBTQI-råd.

Frågan är aktualiserad av den samtida debatten där det finns starka krafter som vill trycka tillbaka vunna rättigheter. Vi vill att staden utreder formerna för ett sådant samråd.

Särskilt uttalande av Claes Nyberg (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia. Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetsspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetsspråk.

Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen. Stockholm behöver stärka medarbetarnas

kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna.

Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde.

Vidare står det i underlagen att rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Särskilt uttalande av Frida Bondesson (KD)

Inflytande och värnande av minoriteters rättigheter är en lagstadgad och viktig princip. Kommunstyrelsens förslag att inrätta ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter är i sig ett lovligt förslag, med ambitionen att skapa en formell struktur för samråd om strategiska frågor. Dock ser Kristdemokraterna risken att det blir ytterligare en arvoderad instans med begränsat inflytande som riskerar att fragmentera samrådet med nationella minoriteter ytterligare.

I Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande (dnr KS 2023/444) konstateras det att ett inrättande av ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter inte fullgott kan säkerställa att de nationella minoriteternas rättigheter och inflytande tillvaratas i stadens verksamhet. Utan att det även ”behöver kompletteras med andra former av samråd”. Det specificeras dock inte om det är de redan etablerade samråden som åsyftas, eller nya former.

Kristdemokraterna ser därför en risk i att inrättandet av ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter snarare blir en symbolpolitisk handling än en förbättring av nationella minoriteters rättigheter. En symbolpolitisk handling som dessutom är kostnadsdrivande i ett redan ansträngt ekonomisk lägen. Vi ställer oss därför negativa till att inrätta ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter i Stockholm.

Äldrenämnden

Reservation av Hugo Laigar m.fl. (alla M)

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. att därutöver anföra.

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen

att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoritets rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande av Nike Örbrink (KD)

Inflytande och värnande av minoriteters rättigheter är en lagstadgad och viktig princip. Kommunstyrelsens förslag att inrätta ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter är i sig ett lovvärt förslag, med ambitionen att skapa en formell struktur för samråd om strategiska frågor. Dock ser Kristdemokraterna risken att det blir ytterligare en arvoderad instans med begränsat inflytande som riskerar att fragmentera samrådet med nationella minoriteter ytterligare.

I Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande (dnr KS 2023/444) konstateras det att ett inrättande av ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter inte fullgott kan säkerställa att de nationella minoriteternas rättigheter och inflytande tillvaratas i stadens verksamhet. Utan att det även ”behöver kompletteras med andra former av samråd”. Det specificeras dock inte om det är de redan etablerade samråden som åsyftas, eller nya former.

Kristdemokraterna ser därför en risk i att inrättandet av ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter snarare blir en symbolpolitisk handling än en förbättring av nationella minoriteters rättigheter. En symbolpolitisk handling som dessutom är kostnadsdrivande i ett redan ansträngt ekonomisk lägen. Vi ställer oss därför negativa till att inrätta ett kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter i Stockholm.

Särskilt uttalande av Thomas Wihlman (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia.

Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen.

De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetsspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetsspråk.

Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen för alla nationella minoriteter. Stockholm behöver stärka medarbetarnas kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna.

Utöver detta är det självklart också viktigt för oss att arbeta med språkkunskaper hos medarbetarna generellt när det gäller svenska språket och att utöver detta se dem som har en utländsk bakgrund och kunskaper i de stora invandrarspråken som en särskild resurs inom äldreomsorgen, något vi betonat både i Äldrenämnden och Kommunfullmäktige. Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Vidare står det i underlagen att rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Alldeles oavsett hur utformningen av rådet slutligen görs är det av vikt att efter ett par år utvärdera hur rådet fungerar i relation till de olika nationella minoriteter och till det ansvar staden har för dessa.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation av Mattias Keresztesi m.fl. (alla M)

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar. Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Reservation av Louise Minnhagen (L)

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att istället anföra följande

Liberalerna ställer sig positiva till införandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar bilden att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Vi delar också stadsdelsförvaltningens bedömning att rådet kan behöva kompletteras med andra former av samråd för att till exempel säkerställa barn och ungas inflytande.

Utöver detta menar vi att staden också bör överväga hur HBTQI-frågorna behandlas då en del andra kommuner, till exempel Göteborg och Gävle, inrättat HBTQI-råd.

Ett förslag kunde vara att titta på Göteborgs HBTQI-råd som förutom att lämna yttranden och vara ett kommunalt remissorgan ska ta initiativ till utvecklingsinsatser och förbättringar för hbtqi-personer i Göteborg. En gång per år ska rådet också anordna ett öppet möte, dit alla är välkomna för att lämna synpunkter och ge förslag på hur Göteborg ska bli en öppen och inkluderande stad. Särskilt vänder sig de öppna mötena till enskilda HBTQI-personer i Göteborg som inte är organiserade i föreningar eller nätverk. Vi har i staden olika råd för att ta tillvara olika grupperns intressen när det kommer till ärenden som är på väg fram eller beslut ska fattas. Vi menar att staden centralt kan ta sig an också HBTQI-frågorna på ett mer samordnat sätt inom ramen för ett HBTQI-råd. Frågan är aktualiserad av den samtida debatten

där det finns starka krafter som vill trycka tillbaka vunna rättigheter. Vi vill att staden utreder formerna för ett sådant samråd.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Peter Backlund (L)

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande:

Liberalerna ställer sig positiva till införandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar bilden att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Vi menar att staden också bör överväga hur HBTQI-frågorna behandlas då en del andra kommuner, till exempel Göteborg och Gävle, inrättat HBTQI-råd.

Ett förslag kunde vara att titta på Göteborgs HBTQI-råd som förutom att lämna yttranden och vara ett kommunalt remissorgan ska ta initiativ till utvecklingsinsatser och förbättringar för hbtqi-personer i Göteborg. En gång per år ska rådet också anordna ett öppet möte, dit alla är välkomna för att lämna synpunkter och ge förslag på hur Göteborg ska bli en öppen och inkluderande stad. Särskilt vänder sig de öppna mötena till enskilda HBTQI-personer i Göteborg som inte är organiserade i föreningar eller nätverk. Vi har i staden olika råd för att ta tillvara olika gruppers intressen när det kommer till ärenden som är på väg fram eller beslut ska fattas. Vi menar att staden centralt kan ta sig an också HBTQI-frågorna på ett mer samordnat sätt inom ramen för ett HBTQI-råd. Frågan är aktualiserad av den samtida debatten där det finns starka krafter som vill trycka tillbaka vunna rättigheter. Vi vill att staden utreder formerna för ett sådant samråd.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (alla M)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut,
2. Att som svar på remissen till kommunstyrelsen framföra vad som anförs nedan.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd avstyrker förslaget om att inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteter.

Att respektera och tillvarata rättigheterna för våra nationella minoriteter (judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar) är lagstadgat. Det är redan idag kommunens skyldighet ge de nationella minoriteterna service, delaktighet och inflytande. Detta ska genomsyras i allt arbete som kommunen gör. Som enskild myndighet är

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd självklart införstådd med detta. Att däremot knyta ett råd högst upp i kommunens organisation, kopplat till kommunstyrelsen, har ingen praktisk nytta eller effekt längre ut i organisationen där de flesta beslut som rör medborgarna dagligen fattas. Tvärtom ser vi en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd anser att ett råd under kommunstyrelsen endast är symbolpolitik och återigen ett tecken på att de rödgröna partierna gillar plakatpolitik hellre än praktiskt handlande. Därför avstyrker vi förslaget.

Reservation av Runar Finnman (SD)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut,
2. Att som svar på remissen till kommunstyrelsen framföra vad som anförs nedan.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd avstyrker förslaget om att inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteter.

Att respektera och tillvarata rättigheterna för våra nationella minoriteter (judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar) är lagstadgat. Det är redan idag kommunens skyldighet ge de nationella minoriteterna service, delaktighet och inflytande. Detta ska genomsyras i allt arbete som kommunen gör. Som enskild myndighet är Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd självklart införstådd med detta. Att däremot knyta ett råd högst upp i kommunens organisation, kopplat till kommunstyrelsen, har ingen praktisk nytta eller effekt längre ut i organisationen där de flesta beslut som rör medborgarna dagligen fattas. Tvärtom ser vi en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd anser att ett råd under kommunstyrelsen endast är symbolpolitik och återigen ett tecken på att de rödgröna partierna gillar plakatpolitik hellre än praktiskt handlande. Därför avstyrker vi förslaget.

Reservation av Inger Swahn (L)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut,
2. Att som svar på remissen till kommunstyrelsen framföra vad som anförs nedan.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd avstyrker förslaget om att inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteter.

Att respektera och tillvarata rättigheterna för våra nationella minoriteter (judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar) är lagstadgat. Det är redan idag kommunens skyldighet ge de nationella minoriteterna service, delaktighet och inflytande. Detta

ska genomsyras i allt arbete som kommunen gör. Som enskild myndighet är Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd självklart införstådd med detta. Att däremot knyta ett råd högst upp i kommunens organisation, kopplat till kommunstyrelsen, har ingen praktisk nytta eller effekt längre ut i organisationen där de flesta beslut som rör medborgarna dagligen fattas. Tvärtom ser vi en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd anser att ett råd under kommunstyrelsen endast är symbolpolitik och återigen ett tecken på att de rödgröna partierna gillar plakatpolitik hellre än praktiskt handlande. Därför avstyrker vi förslaget.

Särskilt uttalande av Shahin Soltan (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia. Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetsspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetsspråk.

Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen. Stockholm behöver stärka medarbetarnas kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna. Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Vidare står det i underlagen att

rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Ole-Jörgen Persson m.fl. (alla M)

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. att därutöver anföra.

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att förutsättningarna, behoven och utmaningarna för de olika nationella minoriteterna ser olika ut. Vi vill särskilt stryka under den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande och därigenom möjligheten att stärka och bevara judiskt liv i Stockholm och Sverige i en tid då vi nu tyvärr ser tydliga tecken på en ökad antisemitism i samhället. Vi är dock inte av uppfattningen att ett nytt kommunalt råd bäst tillgodoser de nationella minoriteternas rättigheter. Vi ser tvärt om en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket utrymme och uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget.

Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter och delaktighet ska tillgodoses. Men det bör finnas andra och mer träffsäkra verktyg för att uppnå det än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L)

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att istället anföra följande

Liberalerna ställer sig positiva till införandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar bilden att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande.

Vi menar att staden också bör överväga hur HBTQI-frågorna behandlas då en del andra kommuner, till exempel Göteborg och Gävle, inrättat HBTQI-råd.

Ett förslag kunde vara att titta på Göteborgs HBTQI-råd som förutom att lämna yttranden och vara ett kommunalt remissorgan ska ta initiativ till utvecklingsinsatser och förbättringar för hbtqi-personer i Göteborg. En gång per år ska rådet också anordna ett öppet möte, dit alla är välkomna för att lämna synpunkter och ge förslag på hur Göteborg ska bli en öppen och inkluderande stad. Särskilt vänder sig de öppna mötena till enskilda HBTQI-personer i Göteborg som inte är organiserade i föreningar eller nätverk.

Vi har i staden olika råd för att ta tillvara olika gruppers intressen när det kommer till ärenden som är på väg fram eller beslut ska fattas. Vi menar att staden centralt kan ta sig an också HBTQI-frågorna på ett mer samordnat sätt inom ramen för ett HBTQI-råd.

Frågan är aktualiserad av den samtida debatten där det finns starka krafter som vill trycka tillbaka vunna rättigheter. Vi vill att staden utreder formerna för ett sådant samråd.

Särskilt uttalande av Patrick Amofah (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia. Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetsspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetsspråk.

Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och

minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen. Stockholm behöver stärka medarbetarnas kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna. Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Vidare står det i underlagen att rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Henrik Sjölander m.fl. (alla M)

att avslå förvaltningens förslag till beslut.

att därutöver anföra.

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Reservation av Charlotta Schenholm (L)

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.

Att därutöver anföra

Liberalerna ställer sig positiva till införandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar bilden att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Vi menar att staden också bör överväga hur HBTQI-frågorna behandlas då en del andra kommuner, till exempel Göteborg och Gävle, inrättat HBTQI-råd.

Ett förslag kunde vara att titta på Göteborgs HBTQI-råd som förutom att lämna yttranden och vara ett kommunalt remissorgan ska ta initiativ till utvecklingsinsatser och förbättringar för hbtqi- personer i Göteborg. En gång per år ska rådet också anordna ett öppet möte, dit alla är välkomna för att lämna synpunkter och ge förslag på hur Göteborg ska bli en öppen och inkluderande stad. Särskilt vänder sig de öppna mötena till enskilda HBTQI-personer i Göteborg som inte är organiserade i föreningar eller nätverk. Vi har i staden olika råd för att ta tillvara olika gruppers intressen när det kommer till ärenden som är på väg fram eller beslut ska fattas. Vi menar att staden centralt kan ta sig an också HBTQI-frågorna på ett mer samordnat sätt inom ramen för ett HBTQI-råd. Frågan är aktualiserad av den samtida debatten där det finns starka krafter som vill trycka tillbaka vunna rättigheter. Vi vill att staden utreder formerna för ett sådant samråd.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (alla M)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra:

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoritets rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Reservation av Linnea Sandström Lange (L)

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att istället anföra följande:

Liberalerna ställer sig positiva till införandet av kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vi delar bilden att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande.

Vi menar att staden också bör överväga hur HBTQI-frågorna behandlas då en del andra kommuner, till exempel Göteborg och Gävle, inrättat HBTQI-råd.

Ett förslag kunde vara att titta på Göteborgs HBTQI-råd som förutom att lämna yttranden och vara ett kommunalt remissorgan ska ta initiativ till utvecklingsinsatser och förbättringar för hbtqi-personer i Göteborg. En gång per år ska rådet också anordna ett öppet möte, dit alla är välkomna för att lämna synpunkter och ge förslag på hur Göteborg ska bli en öppen och inkluderande stad. Särskilt vänder sig de öppna mötena till enskilda HBTQI-personer i Göteborg som inte är organiserade i föreningar eller nätverk.

Vi har i staden olika råd för att ta tillvara olika gruppers intressen när det kommer till ärenden som är på väg fram eller beslut ska fattas. Vi menar att staden centralt kan ta sig an också HBTQI-frågorna på ett mer samordnat sätt inom ramen för ett HBTQI-råd. Frågan är aktualiserad av den samtida debatten där det finns starka krafter som vill trycka tillbaka vunna rättigheter. Vi vill att staden utreder formerna för ett sådant samråd.

Reservation av Anders Lindman (SD)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra:

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoritets rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör

i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande av Daniele Fava (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia. Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetsspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetsspråk.

Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk och kulturkompetensen i äldreomsorgen. Stockholm behöver stärka medarbetarnas kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna. Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Vidare står det i underlagen att rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation av Kristina Lutz m.fl. (alla M) och Ann Hultmark Fridner (L)

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. att därutöver anföra

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoritets rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande av Henrietta Ludwig (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia. Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetsspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetsspråk.

Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya

verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen. Stockholm behöver stärka medarbetarnas kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna. Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Vidare står det i underlagen att rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (alla M)

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. att därutöver anföra.

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Den här rätten till delaktighet och inflytande är mycket viktig. Men vi är inte av uppfattningen att vi ska inrätta ett nytt råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen med 20 arvoderade ledamöter för att tillgodose dessa rättigheter. Vi ser en uppenbar risk att ett råd leder till att minoritetsfrågor inte får tillräckligt mycket uppmärksamhet i det dagliga arbetet, utan begränsas just till rådets fyra planerade sammanträden per år. Detta gäller inte minst den judiska minoritetens rätt till delaktighet och inflytande, som är särskilt angeläget just nu när antisemitismen tyvärr ökar.

Stockholm är idag förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och har ett ansvar för att de åtaganden som medföljer uppfylls. I de fall som brister upptäcks bör i första hand åtgärder vidtas för att rätta till dessa tillsammans med exempelvis Länsstyrelsen eller Sametinget. Centralt för Moderaternas inställning i minoritetspolitiken är att minoriteters rättigheter ska tillgodoses. Men det finns andra verktyg än att inrätta ett nytt råd under kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande av Alice Vestlin (C)

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De grupper som är nationella minoriteter har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia. Sverige ratificerade också för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner, 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. De nationella minoriteternas rättigheter gäller i hela samhället och inte minst vilar ett stort ansvar på kommuner att främja minoritetsspråken, sprida information och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som rör dem. Stockholms stad är dessutom förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska, vilket bland annat ger rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få äldreomsorg på sitt minoritetsspråk.

Centerpartiets välkomnar att ett råd för nationella minoriteters rättigheter inrättas. Trots att det skett en del positiv utveckling på området så krävs det långsiktighet, nya verktyg och samråd för att stärka arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Dock saknar vi från Centerpartiet både i tjänsteutlåtandet från förvaltningen samt i underlaget att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar samt sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter eftersom Stockholm är förvaltningskommun åt dessa. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Centerpartiet vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen. Stockholm behöver stärka medarbetarnas kompetens och informationen till bland annat personer som tillhör de nationella minoriteterna. Det är mycket bra att man uppmärksammar nationella minoriteters högtider men det är inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Vidare står det i underlagen att rådet inte ska fatta beslut utan fungera som en remissinstans vilket vi menar skapar en otydlighet kring huruvida rådet ska besluta om skriftliga yttranden eller enbart fungera som en diskussionsklubb.

Södermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Lars Rottem Krangnes (C) och Anne-Lie Elfván (L)

Sveriges nationella minoriteter, bland dessa urfolket samerna, har olika bakgrund, kultur och historia men gemensamt är att alla har långvarig historisk närvaro i landet och är en viktig del av Sveriges historia, nutid och framtid.

Sverige ratificerade för över 20 år sedan Europarådets minoritetskonventioner. År 2010 trädde minoritetslagen i kraft och lagen förstärktes 2019. Sverige som stat har därmed åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder inom alla områden av det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella livet i syfte att främja fullständig jämlikhet mellan nationella minoriteter och den övriga befolkningen. Det skapar förpliktelser också för kommuner och regioner. Vi välkomnar att stadens samråd med de nationella minoriteternas representanter struktureras och lyfts till en strategisk nivå men anser att modellen och rådets funktioner behöver förtydligas. Det handlar dels om Stockholms status som så kallat förvaltningsområde för minoritetsspråk, dels om rådets arbetssätt och hur rådets samlade kompetens på bästa sätt kan bli till konkret nytta för stadens nämnder, bolag och förvaltningar. Stockholms stad är förvaltningsområde för minoritetsspråken samiska, meänkieli och finska, vilket ger språkbrukarna rätt att kommunicera med staden på sitt språk i tal och skrift samt rätt att få förskola och äldreomsorg på sitt minoritetsspråk. I förslaget till instruktion för rådet framgår det dock inte att det är skillnad på vilka skyldigheter staden har gentemot samer, tornedalingar och sverigefinnar i förhållande till övriga nationella minoriteter. Både stadens och minoriteternas utgångspunkt och ”behov” blir annorlunda vad gäller just dessa grupper. Detta problematiseras inte heller i förvaltningens förslag på remissvar. Idag erbjuds förskola för de tre språken, men inom äldreomsorgen är det fortfarande stora brister vad gäller kunskap och tillgängliga resurser. Det är mycket bra att man till exempel uppmärksammar de nationella minoriteters högtider, bland annat med traditionell mat. Detta är dock inte på något sätt tillräckligt för att uppfylla de lagstadgade rättigheter som samer, tornedalingar eller sverigefinnar har inom äldreomsorgen i enlighet med stadens status som förvaltningsområde. Stockholms stad behöver systematiskt stärka medarbetarnas kompetens och informationen till invånare som tillhör de nationella minoriteterna samt ta del av den kunskap och det kunskapsstöd från Finland och Norge som finns att tillgå inom ramen av Nordiska ministerrådets verksamhet.

Vi vill därför särskilt uppmärksamma vikten av att säkerställa språk- och kulturkompetensen i äldreomsorgen och den strategiskt viktiga roll som rådet här kan få. Vi förväntar att majoriteten ser till att den kompetens som finns i rådet används på ett sätt som bidrar till att staden som förvaltningsområde uppfyller sina skyldigheter fullt ut. I utkastet till instruktion för rådet heter det att rådet ”fattar inga beslut”. Det är därför något otydligt på vilket sätt rådet fungera som remissinstans. Ska det fattas beslut om skriftliga yttranden eller ska rådet fungera som en diskussionsklubb med tjänstemän som antecknar och sammanfattar?

Rådet ska enligt instruktionen sammanträda fyra gånger per år. Frågan är om detta är tillräckligt flexibelt för att reellt kunna fungera som remissinstans i alla ärenden av strategisk karaktär som är relevanta. Nationella minoriteters rättigheter är inte begränsade till enskilda eller tydligt avgränsade delar av stadens mycket omfattande och allsidiga verksamhet. Mot bakgrund av detta blir det avgörande att rådet själv får komma till tals i den utvärdering som ska genomföras efter två år samt att staden

använder sig av tillgänglig vetenskaplig kompetens både vad gäller minoritetslagstiftningen och evidensbaserade modeller för samverkan.

Klistra in eller skriv text – 12 punkter